

Jongeren & Alcohol

Onderzoek: Jongeren & Alcohol
Opdrachtgever: Straathoekwerk Nunspeet
Projectbegeleider: Lambert Jongetjes
School: Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle

Onderzoeker: Liset Sewüster (s 264192)
Culturele Maatschappelijke Vorming
Beoordelaar: Gert Jan Peters

Onderzoeker: Monique Tüns (s 275215)
Maatschappelijk Werk & Dienstverlening
Beoordelaar: John ter Horst
Datum: Augustus 2008

Onderzoeksverslag: Jongeren & Alcohol
Wat zijn de kenmerken van hun alcoholgebruik?

Faculteit School of Social Work
Onderzoekers: Liset Sewüster
S 264192
Studierichting: Culturele Maatschappelijke Vorming
Klas CMV 4 B

Monique Tüns
S 275215
Studierichting: Maatschappelijk Werk & Dienstverlening
Klas MWD 4 E

Onderzoekverslag: Jongeren & Alcohol
Periode: september 2007 – augustus 2008

Afstudeercoach: Gert Jan Peters
Beoordelend docent Liset: Gert Jan Peters
Beoordelend docent Monique: John ter Horst
Vak/Module: Afstudeerproject

Opdrachtgever: Straathoekwerk Nunspeet

Christelijke Hogeschool Windesheim
Campus 2 – 6
8017 CA Zwolle
p/a 10900
8000 GB Zwolle

Inhoud

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1. Inleiding	7
Hoofdstuk 2. Aanleiding	8
2.1 Aanleiding	8
2.2 Persoonlijke motivatie	9
2.3 Vaststellen van kaders	9
Hoofdstuk 3. Onderzoeksopzet	10
3.1 Doelgroepbeschrijving	10
3.2 Dataverzameling methoden	10
3.3 Vooronderzoek	10
3.4 Doelgroeponderzoek	11
3.5 Literatuuronderzoek	13
3.6 Internetonderzoek	13
3.7 Operationalisering	13
Hoofdstuk 4. Literatuuronderzoek	15
4.1 Leefwerelden van jongeren	15
4.2 Hangplekken, een nieuwe rage?	17
4.3 Maatwerk vakblad oktober 2007	18
Hoofdstuk 5. Internetonderzoek	20
5.1 www.jeugdenco.nl	20
5.2 www.jeugdparticipatie.nl	20
5.3 www.minderdrankmeerscoren.nl	20
5.4 www.jeugdkabinet.nl	20
5.5 www.alcoholpreventie.nl	21
5.6 www.uwkindenalcohol.nl	21
5.7 www.nigz.nl	21
5.8 www.stap.nl	22
5.9 www.alcoholcongres.nl	23
Hoofdstuk 6. Resultaten onderzoek	24
6.1 Vooronderzoek	24
6.2 Doelgroeponderzoek	25
Hoofdstuk 7. Conclusie	36
7.1 Drinkgedrag	36
7.2 Ouders	36
7.3 Visie	37
7.4 Preventie	37
7.5 Literatuur	37

Hoofdstuk 8. Aanbeveling	39
Hoofdstuk 9. Verantwoording	41
9.1 Relevantie met Maatschappelijke Werk & Dienstverlening	41
9.2 Relevantie met Culturele & Maatschappelijke Vorming	42
Literatuurlijst	43
Bijlagen	44

Voorwoord

Voor u ligt ons afstudeeronderzoek: Alcohol & Jongeren in Nunspeet.

Dit onderzoeksverslag heeft als onderwerp alcoholgebruik van jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet. Met dit onderzoek willen wij het alcoholgebruik van jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet in kaart brengen. Daarnaast willen wij inzicht geven in het gedrag van jongeren als het gaat om alcoholgebruik. Wij hebben gekeken naar hoe zij als individu met alcohol omgaan en hoe het contact is met hun ouders betreffende alcohol en andere ‘grensverleggende’ thema’s.

Het is voor de jongerenwerker vaak lastig om een objectief beeld te creëren hoeveel jongeren drinken. Straathoekwerk Nunspeet wil beoordelen wat zij hierin kunnen betekenen (m.u.v. het ontwikkelen en uitvoeren van preventieve projecten en waar nodig doorverwijzen).

Het is lastig om een project te ontwerpen op basis van een gering aantal gegevens en daarmee een project te ontwikkelen met een relatief grote slagingskans.

Wij wilden onderzoeken wat het daadwerkelijke gedrag is van jongeren betreffende alcoholgebruik, maar ook waar hun behoefte ligt op het gebied van problemen (met alcohol). Hierbij is het voor ons belangrijk geweest om te zoeken naar de kern van eventuele problematiek.

Uiteraard hebben wij aansluitend gekeken naar wat de mogelijkheden zijn van Straathoekwerk Nunspeet en wat zij kunnen betekenen voor de jongeren en hun omgeving.

Wij hopen dat dit onderzoeksverslag een duidelijk beeld geeft over wat wij hebben onderzocht, ondervonden en ontwikkeld.

Persoonlijke motivatie

De persoonlijke motivatie van Liset voor het thema luidt:

Ik ben onder andere geïnspireerd door de media. Alcoholgebruik en/of misbruik door jongeren is een actueel thema waarover veel over gesproken wordt in Nederland. Ik ben woonachtig en werkend in Nunspeet. Hierdoor ben ik regelmatig in contact gekomen met jongeren die structureel te veel drinken met, in mijn ogen veelal, bijzondere motivaties. Ik heb niet de illusie dat ik de wereld kan verbeteren, maar vindt bewustwording wel erg belangrijk. Met name als het gaat over middelen die het menselijke lichaam permanent kunnen beschadigen. Weten jongeren wat ze doen en wat consequenties van hun gedrag kunnen zijn op de lange termijn? En in hoeverre ben ik in staat om bij te kunnen dragen in de bewustwording van individuen binnen dit onderwerp? Dit zijn vragen waarop ik een antwoord wil vinden.

De persoonlijke motivatie van Monique voor het thema is o.a. de beweegredenen van de jongeren om op jonge leeftijd zoveel te moeten gaan drinken en of ze ook beseffen wat de consequenties daarvan zijn. Daarnaast is het een onderwerp dat veel wordt besproken en iedereen heeft er een verschillende mening over. Wat is nu eigenlijk zo slecht aan alcohol? Wanneer ben je verslaafd? Door tijdens mijn stage te gaan “veldwerken” ben ik regelmatig jongeren tegen gekomen die kratjes bier mee namen en dan riepen: “We gaan gezellig biertje drinken en eerst indrinken”. Het is dan niet één krat maar vaak gelijk drie of vier kratten. Door veel gezien te hebben tijdens de stage is mijn interesse gegroeid naar het gebruik van alcohol onder de jongeren, vooral de leeftijd van 12 jaar tot 15 jaar.

Graag willen wij Christelijke middelbare school “De Nuborgh” locatie ‘’Brouwerskamp” en de jongeren bedanken voor hun medewerking. Op basis van deze uitkomsten hebben wij een product kunnen ontwikkelen.

Daarnaast willen wij de volgende mensen bedanken voor hun begeleiding, inzet, medewerking, creativiteit, mentale steun, koppen koffie en/of een luisterend oor: Lambert Jongetjes, Gert Jan Peters, Ellen Treurniet, Jort Jansen, Ewout Besseling, Belinda Brunekreeft, Wilmer Jongetjes, Jos Joxhorst, John Elskamp, Burgemeester Hemmen, Wethouder Schipper en Adt Zwart.

Liset Sewüster en Monique Tüns
(CMV) (MWD)

Hoofdstuk 1. Inleiding

Nunspeet is een overwegend Christelijk dorp op de Veluwe met ongeveer 20.000 inwoners. Uit de stage-ervaringen kunnen wij zeggen dat Nunspeet een dorp is waarin, hoofdzakelijk in de weekenden, veel alcohol genuttigd wordt door de jeugd. Dit gebeurt in kroegen, bij sportverenigingen, bij jongeren thuis en andere locaties waar jongeren zich bevinden. Nunspeet is geen dorp met veel zogenaamde 'keetjes' of schuren waar jongeren bij elkaar komen. Wel is het een dorp waar 'indrinken' een regelmatig terugkerend woord is in het professionele contact met jongeren. Jongeren drinken niet een drankje, omdat ze een drankje op zijn tijd lekker vinden, maar een deel van hen 'gooit' zich met hun vrienden vol met alcohol. Vanuit dit oogpunt hebben wij de keuze gemaakt om ons binnen ons afstudeerproject te richten op jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar en hun drinkgedrag.

De probleemstelling voor ons onderzoek luidt:

Wij weten niet hoe het drinkgedrag van jongeren van 12 jaar t/m 15 uit Nunspeet eruit ziet. Straathoekwerk Nunspeet weet niet hoe te anticiperen op het drinkgedrag van jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet.

De vraagstelling van ons onderzoek luidt als volgt:

Wat zijn de kenmerken van het drinkgedrag van jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet?

De hoofddoelstelling is:

Het in kaart brengen van het drinkgedrag van jongeren van 12 t/m 15 jaar uit Nunspeet.

De subdoelstellingen hiervan zijn:

- Met de verkregen informatie een project op zetten voor Straathoekwerk, welke of een preventieve of een hulpverlenende inzet krijgt.
- Het project levert bewustwording op in de maatschappij.

In dit rapport kun u lezen hoe wij ons onderzoek opgezet hebben en welke keuzes wij ten behoeve van het onderzoek gemaakt hebben. Dit staat beschreven in respectievelijk hoofdstuk 1. inleiding, hoofdstuk 2. signaal en hoofdstuk 3. onderzoeksoptzet.

In hoofdstuk 4. literatuuronderzoek, staat relevante informatie beschreven die wij gevonden hebben in de Nederlandse literatuur. Hoofdstuk 5. internetonderzoek beslaat de ondervindingen die wij op het internet gedaan hebben.

Hoofdstuk 6. resultaten onderzoek, beslaat alle resultaten die wij behaald hebben middels ons onderzoek. Naar aanleiding van ons onderzoek hebben wij een conclusie kunnen trekken over de kenmerken van het drinkgedrag van jongeren. Deze conclusie staat beschreven in hoofdstuk 7. conclusie. Aansluitend op het onderzoek, de resultaten en de conclusie geven wij Straathoekwerk Nunspeet een aanbeveling over hoe zij kunnen anticiperen op de situatie van jongeren en alcohol in Nunspeet. Dit staat beschreven in hoofdstuk 8. aanbeveling.

In hoofdstuk 9. verantwoording kunt u de verantwoording lezen vanuit de diverse disciplines van waaruit wij gewerkt hebben.

Aansluitend op dit hoofdstuk vindt u de literatuurlijst waarop alle literaire informatiebronnen staan. In de bijlagen kunt u de volgende documenten vinden: de gezinsverhoudingen en nationaliteiten binnen de gemeente Nunspeet, een exemplaar van de afgenomen enquête, persberichten over alcohol inname en interviews die afgenomen zijn in het belang van het onderzoek.

Hoofdstuk 2: Aanleiding

2.1 Aanleiding

Beiden hebben wij onze jaarstage voldaan binnen het jongerenwerk van de gemeente Nunspeet (Gelderland). Monique heeft stage gelopen bij Straathoekwerk Nunspeet vanuit de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD). Liset heeft stage gelopen bij Landstede Welzijn Nunspeet vanuit de opleiding Culturele Maatschappelijke Vorming (CMV). Aansluitend op onze jaarstages zijn wij allebei onder contract komen te staan bij de instellingen waar wij onze stages volbracht hebben. Wij zijn met elkaar in contact gekomen via onze stage instellingen, regelmatig hebben wij samengewerkt in activiteiten en troffen wij elkaar op vergaderingen. Binnen onze stages kwamen wij frequent in aanraking met het alcoholgebruik van de jongeren in Nunspeet. Het (drink)gedrag van de jongeren en de daarbij behorende subcultuur heeft bij ons beiden interesse opgewekt. Dit leek ons een interessant onderwerp voor het afstudeerproject dat wij in ons vierde jaar moesten volbrengen.

Onze opdrachtgever was voor ons voor de hand liggend. Straathoekwerker Lambert Jongetjes gaf namelijk aan een aantal onbeantwoorde vragen te hebben op het gebied van drinkgedrag van jongeren. Daarbij werd er te kennen gegeven dat Straathoekwerk niet goed te wist hoe om te moeten gaan met het drinkgedrag van de jongeren uit Nunspeet. Vragen die bij Straathoekwerk speelden waren:

- Hoe moet Straathoekwerk Nunspeet omgaan met het drinkgedrag van jongeren en de daarbij behorende consequenties?
- Moet een straathoekwerker stelling innemen ten opzichte van drinkgedrag en drankmisbruik door de doelgroep?

Deze vragen vonden wij naadloos aansluiten op het thema dat wij in gedachte hadden; Straathoekwerk gaf aan vragen te hebben over jongeren en alcohol, wij gaven aan interesse te hebben in de onderwerpen jongeren en alcohol voor ons afstudeerproject.

Samen met Lambert zijn wij opzoek gegaan naar de verschillende invalshoeken die betrekking hebben op het alcoholgebruik van jongeren in Nunspeet.

2.2 Vaststellen van kaders

Het probleem voor ons als onderzoekers is dat wij objectief gezien niet weten hoeveel alcohol er wordt gedronken door kinderen/jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar.

Onze opdrachtgever, Straathoekwerk Nunspeet, ervaart dit ook als een van de kenmerkende problemen. Het probleem heeft een nadrukkelijke maatschappelijke relevantie. Drinken op jeugdige leeftijd kan de ontwikkeling van de jongere schaden. Dit is een probleem als het overmatig wordt gedronken en wanneer het drinkgedrag het welzijn, de psychologische en fysieke ontwikkeling van de doelgroep schaadt.

De probleemstelling voor ons onderzoek is:

Wij weten niet hoe het drinkgedrag van jongeren van 12 jaar t/ m 15 uit Nunspeet eruit ziet. Daarbij weet Straathoekwerk Nunspeet niet hoe te anticiperen op het drinkgedrag van jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet.

De *vraagstelling* van ons onderzoek is als volgt:

Wat zijn de kenmerken van het drinkgedrag van jongeren tussen de 12 en de 15 jaar uit Nunspeet?

De *hoofddoelstelling* is:

Het in kaart brengen van het drinkgedrag van jongeren van 12 t/m 15 jaar uit Nunspeet.

De *subdoelstellingen* hiervan zijn:

- Met de verkregen informatie een project op zetten voor Straathoekwerk, welke of in de preventieve richting gaan zitten of in de hulpverleningsrichting.
- Het project levert bewustwording op in de maatschappij.

Hoofdstuk 3. Onderzoeksopzet

In het belang van ons onderzoek hebben wij veel keuzes moeten maken. In dit hoofdstuk is de werkwijze van onze onderzoeksopzet te lezen.

3.1 Doelgroepbeschrijving

De doelgroep van het onderzoek en project is: jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet. Wij hebben ervoor gekozen om ons te richten op jongeren uit Nunspeet, omdat wij middels stages en werk reeds in contact staan met jongeren uit dit dorp. Daarbij is deze groep ook doelgroep van Straathoekwerk Nunspeet.

We hebben besloten om ons niet op jongeren uit de gemeente Nunspeet te richten, omdat dit vier dorpen betreft. Deze vier dorpen zijn dermate verschillend in cultuur, en de daarbij behorende subcultuur van de jongeren, dat wij besloten hebben om ons op één cultuur te richten. Ofwel de cultuur van Nunspeet.

Daarbij hebben wij voor jongeren uit de leeftijdscategorie van 12 jaar t/m 15 jaar gekozen, omdat deze jongeren volgens de Nederlandse Wet geen alcohol mogen kopen. De wet zegt dat jongeren vanaf 16 jaar (zwak) alcoholische drank mogen kopen. De ondergrens hebben wij gesteld op 12 jaar, omdat jongeren rond deze leeftijd interesse tonen in zaken als alcohol. Daarbij gaan ze vanaf die leeftijd naar het middelbaar onderwijs en op middelbare scholen worden jongeren sneller geconfronteerd met alcohol dan op het basisonderwijs.

Een ander belangrijk argument om de ondergrens op 12 jaar vast te stellen, is dat deze leeftijd ook de ondergrens van de doelgroep van Straathoekwerk Nunspeet is.

3.2 Dataverzameling methoden

Wij hebben aan het begin van ons afstudeerproject de keuze gemaakt om middels diverse wegen informatie te verzamelen. Door interviews bij sleutelfiguren af te nemen wilden wij vaststellen of zij onze hypothese, de jeugd van Nunspeet drinkt te veel, deelden. Deze interviews hebben wij het vooronderzoek genoemd.

Na het vooronderzoek hebben wij enquêtes opgesteld, die later afgenomen zijn bij de doelgroep, jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet. Intussen is er door ons een literatuuronderzoek gedaan en hebben wij informatie via internetsites ingewonnen.

3.3 Vooronderzoek

Beiden waren wij van mening dat jongeren tussen 12 jaar en 15 jaar uit Nunspeet te veel drinken en veel met het begrip alcohol bezig zijn. Deze mening baseerden wij allebei op stage- en werkervaring binnen de gemeente Nunspeet. Graag wilden wij onze mening kenbaar maken aan instellingen uit Nunspeet die met jongeren in aanraking komen binnen hun werkzaamheden. Daarbij wilden wij toetsen of onze mening gedeeld werd.

Er zijn veel instellingen in de gemeente Nunspeet die met jongeren in aanraking komen. Het zou zeer arbeidsintensief zijn als wij al deze instellingen zouden gaan interviewen. Wij hebben de keuze gemaakt om ons op instellingen te concentreren waarmee Straathoekwerk Nunspeet regelmatig samenwerkt. Dit waren de volgende instellingen:

- Gemeente Nunspeet, Burgemeester van Nunspeet ir. D.H.A. Hemmen
- Gemeente Nunspeet, Wethouder Dhr. N.Th. Schipper
- Samenleving
- Politie Nunspeet, wijkagenten Dhr. J. Joxhorst en Dhr. J. Elskamp
- Straathoekwerk Nunspeet, Straathoekwerker Dhr. L. Jongetjes

Alle hierboven genoemde personen van de diverse instellingen zijn geïnterviewd. In deze interviews hebben wij vragen gesteld over jongeren, alcohol en andere thema's die in het verlengde liggen van deze onderwerpen.

3.4 Doelgroeponderzoek

3.4.1 (Gemeente) Nunspeet

Uiteraard wilden wij een representatief gedeelte van de populatie jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet bereiken. De probleemonderwerpen van ons onderzoek liggen op maatschappelijk niveau. Naar ons idee zou een kwalitatief onderzoek ons uiteindelijke project te kort doen. Daarbij was onze intentie om naar aanleiding van het onderzoek een project op te zetten voor de jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar. Met dit project wilden wij veel jongeren uit deze leeftijdscategorie bereiken. Hoe meer jongeren er bereikt werden met ons onderzoek, hoe meer jongeren er bekend zijn er met het fundament van een nieuw op zetten project.

Gezien de keuze wij relatief bekeken veel jongeren wilden bereiken, hebben wij gekozen om enquêtes als middel in te zetten. Enquêtes konden wij namelijk geven aan de doelgroep, zodat zij deze zelfstandig konden invullen. Honderden interviews afnemen zou een zeer urenintensieve activiteit worden. Tevens zouden wij middels enquêtes in staat zijn de database eenvoudiger op te maken.

3.4.2 Populatie

Om een representatief deel van onze doelgroep te bereiken, hebben wij eerst informatie verzameld over de populatie jongeren woonachtig in Nunspeet. Deze informatie hebben we ingewonnen via het gemeentehuis van Nunspeet. Aanvullend op deze informatie kregen wij documenten toegestuurd waarin te lezen was waar de jongeren uit Nunspeet middelbaar onderwijs volgen en hoeveel jongeren uit Nunspeet er op welke school zitten.

Vanuit het hier boven benoemde schema zijn wij uit gaan rekenen hoeveel scholen wij moesten bezoeken om een representatief onderzoek af te nemen.

In de onderstaande tekst staan de cijfers van de gemeente Nunspeet die relevant waren voor ons onderzoek ¹.

Aantal inwoners Nunspeet:	<u>20.000 inwoners</u>
Populatie jongeren 12 jaar t/m 15 jaar:	<u>1.093 inwoners</u>
Aantal jongens 12 jaar t/m 15 jaar:	<u>556 inwoners</u>
Aantal meisjes 12 jaar t/m 15 jaar:	<u>537 inwoners</u>
Aantal allochtonen 12 jaar t/m 15 jaar:	<u>52 inwoners</u>
Aantal autochtoon 12 jaar t/m 15 jaar:	<u>1.041 inwoners</u>

3.4.3 Doelgroepbereik

De Nuborgh, locatie Brouwerskamp is de enige school voor (protestants Christelijk) voortgezet onderwijs in de gemeente Nunspeet. Deze school wilden wij in ieder geval benaderen in het kader van ons onderzoek. Naast de Brouwerskamp wilden we graag nog een school benaderen voor ons onderzoek.

Gezien er een aantal kerken in Nunspeet zijn die Christelijk Gereformeerd, Hervormd of Protestants zijn en de scholen grotendeels een Christelijk achtergrond hebben, kunnen wij concluderen dat een groot deel van de inwoners een Christelijke achtergrond hebben. Daarom

¹ Database gemeente Nunspeet

² Voor een overzicht van gezinssamenstelling en de nationaliteiten van de gemeente Nunspeet zie bijlage 1.

wilden wij graag ook Christelijk Gereformeerde school voor voortgezet onderwijs Jacobus Fruytier uit Uddel benaderen. Een grote groep jongeren uit Nunspeet gaat naar deze school. Door beide scholen te betrekken in ons onderzoek konden wij zien of er een essentieel verschil zat in levensbeschouwing en opvoeding gerelateerd aan alcohol en jongeren.

Op het moment dat deze keuzes gemaakt waren betreffende het bereiken van de doelgroep, hebben we aansluitend telefonisch contact gezocht met de hiervoor genoemde middelbare scholen.

Namens De Brouwerskamp is coördinator Dhr. Bruinink telefonisch akkoord gegaan met het afnemen van het onderzoek. Voorafgaand aan het afnemen van het onderzoek, hebben wij een enquête³ toegestuurd ter inzage. Op deze wijze werd de directie bekend gemaakt met de vragen die hun leerlingen gesteld werden.

Een medewerkster van de Jacobus Fruytier vroeg direct om een digitaal exemplaar van de af te nemen enquête. Zij hebben ons laten weten dat zij het onderzoek te tijdrovend vonden. In elke klas zaten namelijk vijf of zes leerlingen uit Nunspeet, de directie vond het te lastig om een klein gedeelte van de leerlingen uit de klassen de tijd te geven om de enquête in te vullen. Daarbij vonden zij het te intensief om uit te zoeken in welke klassen de Nunspeeters zaten.

De reactie van de directie van de Jacobus Fruytier vonden wij jammer, maar begrijpelijk. Wij hebben ervoor gekozen om niet nog een school te benaderen voor ons onderzoek. De leerlingen van de Brouwerskamp zorgden er namelijk in aantallen voor dat het afnemen van de enquêtes, enkel op deze locatie, een representatief onderzoek vormde.

Dhr. Bruinink gaf telefonisch aan dat het tijdschrift gezien voor hen beter was als wij de enquêtes langs brachten. Hij zou de enquêtes klaarleggen voor de docenten, zodat zij deze uit konden delen aan hun leerlingen gedurende Mentorles. Wij hebben afgesproken dat we twee weken later de enquêtes op kwamen halen.

3.4.4 Opstellen enquêtes

Wij hebben ervoor gekozen om de af te nemen enquêtes op te bouwen in thema's. Wij wilden dit graag doen, omdat wij veel informatie wilden verzamelen over jongeren, hun drinkgedrag en alle daarbij behorende thema's.

Dat jongeren overmatig drinken heeft altijd een reden, of de jongere zich daar bewust van is of niet. Daarbij hebben voorlichting, ouders en het sociale leven van de jongeren een reële invloed op zijn/haar drinkgedrag. Wij hebben ervoor gekozen om de volgende thema's te betrekken in ons doelgroeponderzoek:

- Ouders
- Visie
- Sfeer
- Cultuur
- Voorlichting
- Preventie/hulpverlening

3 voor het inzien van de enquête zie bijlage 2

3.5 Literatuuronderzoek

Op internet hebben we gezocht naar relevante boeken.⁴

Wij hebben titels en ISBN-nummers opgezocht via BOL.com en de website van de mediatheek van Hoge School Windesheim te Zwolle. Keuzes voor literatuur hebben we gemaakt op basis van het lezen van samenvattingen.

Daarbij hebben we vastgesteld welke boeken wij nodig hadden om een het onderzoek op te zetten, het projectplan te schrijven en hoe we het schrijven van het onderzoeksverslag aan moesten pakken.

3.6 Internetonderzoek

Internet is middel waar wij veelvuldig gebruik van hebben gemaakt.

Zo ook voor het verzamelen van informatie betreffende jongeren en alcohol. Er zijn vele sites die informatie verschaffen over deze onderwerpen. Betreffende ons internetonderzoek hebben wij gekozen voor de volgende websites:

- www.alcoholinfo.nl
- www.tactus.nl
- www.benijsterkerdandrank.nl
- www.nigz.nl
- www.minderdrankmeerscoren.nl
- www.jeugdenco.nl
- www.jeugdkabinet.nl
- www.jeugdparticipatie.nl
- www.alcoholpreventie.nl
- www.uwkindenalcohol.nl
- www.stap.nl
- www.alcoholcongres.nl

3.7 Operationalisering

In de onderstaande tekst staan (potentiële) complexe begrippen gedefinieerd. Een aantal van de complexe begrippen zijn geïntegreerd in het doelgroeponderzoek.

Straathoekwerk	Een instelling die jongeren uit de gemeente Nunspeet ondersteunt en begeleid bij de aanpak van hun (dreigende) problemen.
Overmatig drinken	Wanneer een meisje meer dan 1 à 2 glazen per keer drinkt en wanneer een jongen meer dan 2 à 3 glazen per keer drinkt. Niet vaker dan 1 keer per maand ² .
Zorgelijk drinken	Wanneer een jongen meer dan 5 glazen per keer en als meisje meer dan 3 glazen per keer drinkt. Niet vaker dan 1 keer per maand en/of wanneer drinken het welzijn van de jongere geschaad wordt ³

² www.alcoholinfo.nl

³ Idem

⁴ Voor een overzicht van alle bronnen die wij gebruikt hebben verwijst ik u naar de literatuurlijst op pagina 46.

Zwak alcoholische drank	Drank dat minder dan 15 % alcohol bevat.
Sterk alcoholische drank	Drank dat meer dan 15 % alcohol bevat.
Weekend	Vrijdag na 18.00 uur tot zondag tot 00.00 uur.
Welzijn	Lichamelijk en geestelijke gesteldheid van een individu.
Preventie	Het voorkomen van ⁴ .
Hulpverlening	Instanties die hulp geven aan mensen die hulpbehoevend zijn.

⁴ www.vandale.nl

Hoofdstuk 4. Literatuuronderzoek

In de hoofdstukken 4 en 5 laten we u zien waar we onze informatie gevonden hebben. We hebben gekozen om literatuur en internet als aparte hoofdstukken in te delen. Hoofdstuk 4 gaat vooral om de jongeren zelf en de omgeving van hun. Hoofdstuk 5 gaat vooral over jongeren en drank, en wat de overheid en instellingen gedaan hebben om het drank gebruik uit te leggen en jongeren informatie te geven.

Dit hoofdstuk bevat elementen en complicaties uit de boeken:

Leefwerelden van jongeren, auteur: Joke Hermes e.a.

Hangplekken een nieuwe rage?, auteur: Jaap Noorda e.a.

Maatwerk, Vakblad voor professionals en verschillende internetsites.

De beschreven compilaties en elementen dragen allemaal bij aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag en het te ontwikkelen project.

Wij hebben voor de beschreven boeken gekozen, omdat deze informatie bevatten over de ontwikkeling, gedragingen en beleving van jongeren in de leeftijd 12 jaar t/m 15 jaar. Jongeren hebben over het algemeen altijd wel plekken waar ze regelmatig komen, daarnaast staan de leefwerelden van de jongeren in ons onderzoek centraal.

Het boek 'Hangplek een nieuwe rage?' is afkomstig van Straathoekwerk Nunspeet.

4.1 Leefwerelden van jongeren

Drie hoofdbeelden¹ van jongeren zijn.

- de onbekommerde jongeren
- de moeilijke jongere
- de onbeheerste en ongeremde jongeren

Ongetwijfeld komen deze typen in elk dorp of stad voor, zo ook in Nunspeet.

Als we kijken naar ons onderzoek, het project en de drie genoemde typen zullen wij op alle drie een zekere mate van invloed willen uitoefenen.

Doordat de onbekommerde jongeren weinig sociale verantwoordelijkheden en verplichtingen kent en het leven als een avontuur ziet, zal deze jongere snel gaan experimenteren en niet snel het gevaar inzien wat drank of andere middelen en acties met hen doet. Daarom is het volgens ons van belang dat deze jongeren gaan inzien dat het belangrijk kan zijn wanneer ze bepaalde dingen wel of niet doen.

4.1.1 Puberteit²

De moeilijke jongeren, ook wel de pubers genoemd, hebben moeite met het zoeken naar zelfstandigheid. Ze zijn opzoek naar hun eigen identiteit en voelen zich onbegrepen. Daarbij zijn ze ontoegankelijk, gesloten of weerspanning en gaan voortdurend in verzet of in discussie. Het overheersende beeld is dat van de tobbende pubers die zich vervreemden van ouders en omgeving. Doordat deze jongeren in de puberale fase verkeren, kan er een aanlokkende neiging ontstaan om naar drank of drugs te grijpen. Door moeilijkheden of spanningen te vergeten kunnen ze daarin doorslaan. Ouders staan machteloos en weten veelal niet wat ze met hun jongere aan moeten. Ouders zijn vaak gerustgesteld als ze van anderen horen dat het de puberteit is en dat het wel overgaat. Het gebruik van drank en/of drugs hoeft daar niet in mee te gaan, dit kan mee blijven spelen tijdens de groei van de jongeren naar de volwassenheid.

4.1.2 Ongewenst gedrag³

Bij de ongeremde/onbeheerste jongeren spelen weer andere problemen dan bij de vorige benoemde groepen. Onder deze categorie vallen bijvoorbeeld de jongeren die ADHD hebben of ODD. Veel jongeren hebben zichzelf daardoor niet/minder in de hand en kennen weinig/geen grenzen. Ze gaan gemakkelijk over de grens. De oorzaak kan permanent zijn, bijvoorbeeld omdat een jongere ADHD heeft, maar kan ook tijdelijk zijn. Jongeren kunnen door ophitsing, gebruik van alcohol of andere stimulerende middelen de controle over zichzelf kwijt raken. De dominante beelden die hierbij horen zijn die van vandalisme en geweld en van grenzeloos seksueel experimenteren. Soms krijgen specifieke jongerengroepen dit beeld in de schoenen geschoven en worden ze op deze manier gedemoniseerd.

In Nunspeet zijn de drie verschillende typen aanwezig. Bij het Straathoekwerk zijn verscheidene jongeren binnengewees die dit gedrag vertonen of hebben vertoond, uit welke categorie dan ook. Tot nu toe zijn dit vaak de oudere jongeren (18 jaar en ouder), maar door de verandering van de maatschappij en het gedrag van jongeren zal het niet vreemd zijn als de leeftijd binnen enkele jaren daalt naar 16 jaar.

4.1.3 Maatschappelijke manoeuvring⁴

Individualisering is een begrip dat al een aantal jaren bestaat. Individualisering bij jongeren kan soms een hoge tol eisen. Voor jongeren van nu betekent de ontwikkeling dat ze voortdurend op hun eigenheid worden aangesproken, keuzes moeten maken en mogelijkheden tegen elkaar moeten afwegen. De enige keuze die jongeren niet hebben, is dat ze zich eraan kunt onttrekken. Ze zijn gedwongen te kiezen. Kiezen is daarmee een verplichting geworden: Van jongeren wordt verwacht dat ze zelf sturing leren aan te geven. Jonge mensen kunnen zich niet meer blindelings verlaten op vanzelfsprekendheden. Of het nu gaat om school, partners, gezin, kinderen, gezondheid, vrienden of vrije tijd; (leefwerelden). Bij al deze levensaangelegenheden wordt van hen verlangd dat ze eigen keuzes maken en daarvoor verantwoordelijkheid dragen. In elke stad of dorp zullen deze ontwikkelingen voor komen bij jongeren. De gebieden die genoemd worden (school etc.) zijn tevens de gebieden waar de primaire taak van Straathoekwerk ligt.

De leefwereld van jongeren staat niet op zichzelf, maar wordt beïnvloed door maatschappelijke voorwaarden en ontwikkelingen. Die bepalen grotendeels welke keuze mogelijkheden jongeren hebben, en oefenen daarmee invloed uit op wat ze dagelijks meemaken en beleven. Het maakt namelijk nogal wat uit of je in een achterstandswijk of in een groene tuinwijk opgroeit, of je op een VMBO zit of op een Atheneum, of thuis je belangstelling voor cultuur wordt aangemoedigd of dat je er eigenlijk nooit mee in aanraking komt. Nunspeet valt onder de groene tuinwijk, maar bevat ook zichtbare elementen van een achterstandswijk. Niet lijkend op een wijk uit een grote stad, maar voor een dorp is het wel degelijk aanwezig.

In Nunspeet zijn er diverse delen van wijken waarin een bepaalde mate van achterstand is. Dit blijkt uit meldingen bij de politie van bijvoorbeeld vandalisme of meldingen bij de Gemeente over verpaupering van de buurt. Ook jongeren die in beeld zijn bij Straathoekwerk komen vaak uit sociaal lagere klassen. Deze jongeren wonen veelal in een bepaald deel van een bepaalde wijk. Vaak zijn het wijken / straten waar mensen met een lager inkomen wonen. Dit houdt niet in dat jongeren uit sociaal lagere klassen af (dreigen te)glijden, dit komt zeker ook voor in sociaal hogere klassen.

Volgens de schrijver van dit boek geven de jongeren aan dat ze over het algemeen tevreden zijn over de opvoeding die zij krijgen. Jongeren zeggen dat ze veel van hun ouders mogen, vooral op het gebied van de besteding van hun (zak)geld en vrije tijd, en ten aanzien van

relatievorming en seksualiteit. Maar niet alles mag. Ouders bemoeien zich met schoolprestaties en huiswerk, meer overigens met dat van hun zonen dan dat van hun dochters. Het strengst zijn ouders volgens de jongeren over het tijdstip van thuiskomen van het uitgaan. In de helft van de gevallen bepalen ouders dit. Hierbij mogen jongens meer dan meisjes. Een verbod op het gebruik van softdrugs in huis: dat mag slechts 5% van de jongeren, jongens vaker dan meisjes. In de enquêtes, die zijn afgenomen onder de jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet komt, naar voren dat zij weinig tot niet met hun ouders praten over drank, drugs en andere onderwerpen waarin het gaat om het bepalen van grenzen. In de enquêtes wordt aangegeven, dat zij niet praten over dergelijke dingen.

4.1.4 Verkeerde vriendschappen

Vriendschappen kunnen gepaard gaan met negatieve ervaringen. Het kan voor jongeren moeilijk zijn om in een vriendschap zichzelf te blijven en voor zichzelf op te komen, of om met onderlinge conflicten en meningsverschillen om te gaan. Juist als vriendschap hecht en exclusief is, is de kans op botsing en teleurstelling niet uitgesloten. Toch ervaren jongeren conflicten niet altijd als negatief, zeker niet als het lukt om er samen uit te komen en de band er uiteindelijk sterker door wordt. Hechte vriendschappen kunnen ongewenste effecten hebben, bijvoorbeeld wanneer de vrienden of vriendinnen geïsoleerd raken ten opzichte van andere jongeren of ouders.

Vriendschap kan een rol spelen in het ontstaan van gevaarlijk of grensoverschrijdende gedrag of in het ontwikkelen van afwijkende opvattingen. Risicovol experimenteren met het gebruik van verdovende middelen, of seks, overlast geven op school, en spijbelen, of criminele activiteiten ondernemen. Activiteiten die kunnen voortkomen uit vriendschappen. In de enquêtes die gemaakt zijn, door de jongeren uit Nunspeet geeft ook hier een groep jongeren aan dat zij drinken, omdat vrienden ook drinken. De overeenkomsten uit de theorie en praktijk zijn degelijk aanwezig. Uiteindelijk stoppen de meeste jongeren uit zichzelf met dergelijk probleemgedrag. Maar het kan ook lastig zijn om er mee te breken, omdat er vriendschap mee gemoeid is. Zowel het aangaan als beëindigen van vriendschap vraagt om een keuze.

Vriendschappen kunnen bewust maar ook onbewust de jongeren beïnvloeden, als het gaat om keuzes maken en grenzen stellen. Het zijn de externe factoren die jongeren hebben, naast hun ouders waar ze naar horen te luisteren.

4.2 Hangplekken, een nieuwe rage?

In elk dorp of stad zijn er klachten die te maken hebben met overlast. In dit boek gaat het vooral om de overlast die jongeren geven aan hun omgeving.

4.2.1 Klachten

Veel voorkomende klachten die beschreven staan maar ook voorkomen in Nunspeet zijn⁵:

Geluidsoverlast, brommers, muziek en geschreeuw.

Vervuiling van glas, papier, en andere rommel.

Vernieling; bij speeltoestellen, straatmeubilair, graffiti.

Laat rondhangen; jongeren gaan soms tot diep in de nacht door.

Oneigenlijk gebruik; jongeren nemen bijvoorbeeld een speelplek in van kinderen.

Gebruik van alcohol en drugs; in het zicht van iedereen drinken/nemen jongeren alcohol en roken een stickie.

Sommige volwassenen vinden dat hier een verkeerde voorbeeldwerking van uitgaat. Er is

¹ t/m 4; leefwerelden van jongeren, Joke Hermes

⁵ Vooronderzoek naar alcoholmisbruik

agressie en gebrek aan aanspreekbaarheid.

Als we kijken naar de klachten die worden gegeven is het goed om te kijken hoe het komt dat jongeren zich zo gedragen. Is het de groepsdruk, de ‘verkeerde’ vriendschappen of zijn het de ouders die hun kinderen geen grenzen meer aangeven? Dit zijn veelal vragen die steeds terug keerden bij ons tijdens het onderzoek. Uit de enquêtes blijkt dat jongeren niet of nauwelijks praten met hun ouders over drank, drugs of andere middelen. De vraag hier is dan ook weer, komt het door de jongeren dat er niet over gesproken wordt of door de ouders zelf?

4.2.2 Groepstypen

In het boek wordt gesproken over verschillende groepstypen. Elke groep heeft zijn eigen kenmerken en aan de hand daarvan is het mogelijk om te zien hoe de jongeren zijn, in hun gedrag en opvoeding.

Groepstype één: Weinig of niets aan de hand

Jongeren ontmoeten elkaar op een plek en op een wijze die ze zelf gekozen hebben en zijn daar tevreden mee. De plek is op zichzelf geschikt. Kleine irritaties of onvolkomenheden kunnen worden opgelost door een prullenbakje of een paar doelpaaltjes en enkele basisafspraken, bijvoorbeeld over het tijdstip waarop het rustig moet zijn.

Groepstype twee: Jongeren vervelen zich

Jongeren komen samen op een plek, die voor hen weinig uitdaging biedt en ook niet zo geschikt is. Ze hebben het gevoel dat er voor hen niks te doen is en dat ze overal worden weggestuurd of weggekeken. Maar het zijn geen jongeren die veel problemen hebben.

Groepstype drie: Jongeren met risicogedrag

Jongeren kunnen elkaar ook opzoeken, omdat ze willen experimenteren met het zelfde type risicogedrag of op een andere manier beginnende problemen vertonen. Overmatig alcohol gebruik of andere middelen, vandalisme, dreigend gedrag naar voorbijgangers enz. Het zijn allemaal zaken die in andere groepen ook wel eens voorkomen, maar het gaat om de mate waarin. Wie contact legt met de jongeren komt al snel tot conclusie dat er meer aan de hand is, in ieder geval bij een deel van de groep. Problemen thuis, problemen op school en zelfs invloed van het criminele circuit. Andere jongeren uit de groep zijn te beschouwen als meelopers of hangen er maar een beetje bij.

Een overeenkomst tussen de jongeren uit steden en uit dorpen (in dit geval Nunspeet) is dat ze in beide plekken alcohol drinken op straat, vernielingen en overlast plegen. Het maakt niet uit of ze in een dorp of stad wonen.

Als we kijken welke groepen in Nunspeet het meest voorkomen, zijn het alle drie de groepen. De groep die Straathoekwerk het meest in beeld heeft zijn groep twee en drie. Groep twee is vooral in beeld, omdat ze graag een plek voor zichzelf willen hebben, en proberen met de jongerenwerkers een plek te regelen. Dit gaat vooralsnog op een positieve manier. Groep drie komt vooral in beeld wegens vandalisme en het middelengebruik. Hier wordt vooral de meeste overlast veroorzaakt. In Nunspeet zijn dit overwegend de wat oudere jongeren en niet de jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar.

4.3 Maatwerk vakblad oktober 2007

Onderwerp: Jongeren zitten liever op internet dan in de spreekkamer

Via de website www.internethulpverlening.nl kunnen jongeren in contact komen met een algemeen maatschappelijk werker. Ze kunnen informatie vinden over scheidende ouders, loverboys, pesten, middelengebruik en elkaar opzoeken via het forum. Doel is om de drempel

tot de hulpverlening te verlagen. Als de professional zegt dat hij/zij outreachend werkt, dan moet hij/zij dat niet alleen met de mond belijden, hij/zij moet het ook doen.

De drempel wordt verlaagd omdat het contact anoniem is. Net als met de kindertelefoon blijkt dat erg aantrekkelijk voor de jongeren.

Instellingen beginnen niet aan internethulpverlening omdat ze denken dat het te veel geld kost. Straathoekwerk daarentegen, heeft wel een eigen site waar jongeren hun vraag kunnen stellen en deze op de site te plaatsen en/of antwoord te krijgen op hun vraag.

Door dit gegeven, en de uitkomsten uit de enquêtes blijkt dat jongeren veel op internet te vinden zijn. Hulpverlening of informatie zoeken is een stuk veiliger voor hen dan dat ze hulp gaan zoeken, op school bijvoorbeeld.

Hoofdstuk 5. Internetonderzoek

Op verschillende internetsites zijn veel bronnen te vinden over alcohol (mis)gebruik van jongeren tussen 12 jaar en 15 jaar.

Al deze sites geven aan dat de jongeren in de leeftijd 12 jaar t/m 15 jaar te veel drinken. Veel sites zijn gebaseerd op preventie en onderzoeken, testen, feitelijke informatie over alcohol. Kort overzicht wat er zoal te vinden is op de sites, wat interessant is bij het onderwerp alcohol en jongeren.

5.1 www.jeugdenco.nl

Sander Bot (sociaal psycholoog bij Stichting VOorkom ROken, Stivoro) heeft gezocht naar leiderfiguren die een groep aanzetten tot drinken. Hij vond vooral automatisch imitatiegedrag. Uit de vragenlijst, afgenomen bij 13 jarigen en 14 jarigen, blijken jongeren met een hogere status met wie ze bevriend willen raken, sterker imiteren.

Ook uit ons doelgroeponderzoek blijkt dat jongeren drank associëren met hun eigen vrienden.

5.2 www.jeugdparticipatie.nl

Op www.jeugdparticipatie.web-log.nl en in verschillende kranten zoals trouw en de stentor wordt gesproken over frisfeesten. Dit zijn feesten voor jongeren van 12 jaar t/m 16 jaar waar geen alcohol wordt geschonken, maar waar ze wel lekker uit kunnen gaan. De frisfeesten zijn een groot succes en zijn tot dusver altijd uitverkocht. Opmerkelijk was dat er op www.stap.nl aangegeven werd dat het nocoholfeest (alcoholvrij feest) in Gelderland geen succes was. Ze hadden 900 jongeren verwacht, er kwamen maar 300 jongeren.

Wat wel voorkomt tijdens deze frisfeesten is het flirten en zoenen met elkaar.

Ook wordt er gesproken over een averechts effect. De jongeren worden juist aangemoedigd op uit te gaan, vindt Stichting Alcohol Preventie: een alcoholvrij feest juichen ze toe, maar door ze in clubs te houden worden jongeren juist nieuwsgierig gemaakt naar discotheken en drankgebruik.

In Nunspeet heeft Monique tijdens haar werk bij Straathoekwerk verschillende jongeren gevraagd hoe ze het zouden vinden als er feesten zouden worden georganiseerd zonder drank en roken.

5.3 www.minderdrankmeerscoren.nl

Op deze site wordt aangegeven dat er in de regio IJsselland projecten worden gehouden voor jongeren en drankgebruik. Verschillende regio's doen er aan mee, waaronder Kampen, Zwolle, Staphorst, Hattem, Ommen, Raalte, Deventer etc. Activiteiten zijn: theater, filmreeks (op Christelijke Hoge School Windesheim te Zwolle) en ouderavonden.

5.4 www.jeugdkabinet.nl

Minister te Horst Minister Ter Horst kwam op dinsdag 8 mei 2007 met het voorstel om de leeftijdgrens van alcoholgebruik te verhogen naar 18 jaar. Het jeugdkabinet ziet liever dat er onderzoek gedaan wordt om meer inzicht te krijgen in de oorzaken en motivaties van jongeren om alcohol te gebruiken. Het Jeugdkabinet weet uit eigen onderzoek dat veel jongeren zich niet meer thuis voelen in Nederland en zou het verband tussen alcoholmisbruik en het gebrek aan onderlinge verbondenheid graag onderzocht willen zien. Ook de rol van ouders in het voorkomen van drankmisbruik zal moeten worden onderzocht.

5.5 www.alcoholpreventie.nl

Jongeren gemakkelijk beïnvloedbaar door reclame. Uit onderzoek blijkt dat alcoholreclame mensen kan beïnvloeden. Vooral jongeren blijken gemakkelijk beïnvloed te worden door (alcohol)reclame.

De drinkpatronen van jongeren zijn de laatste jaren aan het veranderen. Zo drinken jongeren op steeds jongere leeftijd hun eerste glas alcohol: de startleeftijd gaat omlaag. Tevens neemt 'binge drinken' (excessief alcoholgebruik), onder jongeren toe. Dit heeft grote nadelige gevolgen.

5.6 www.uwkinden.alcohol.nl

Van alle jongeren tussen de 12 jaar en 16 jaar drinkt 70%.

8% drinkt 10 glazen of meer, 15% drinkt 1 glas, 27% drinkt 2 tot 4 glazen, 20% 5 tot 10 glazen en 30 % drinkt niet.

Op deze site worden vragen gesteld aan ouders, die betrekking hebben op de leefomgeving, en het drinkgebruik. Ook worden er tips gegeven hoe ouders het beste met hun kind kunnen praten over het gebruik van alcohol.

Daarnaast worden ook alle feiten genoemd die te maken hebben met alcohol.

Uit de enquête die gebaseerd is op 329 leerlingen tussen 12 jaar en 15 jaar kwam uit dat 27 % 1 glas drinkt en 2% drinkt 10 glazen of meer.

5.7 www.nigz.nl

Op de site [nigz.nl](http://www.nigz.nl) werd Monique via de zoekmachine geleid naar de volgende onderwerpen die goed aansluiten bij dit onderzoek:

Netdokter onderzoekt behoefte aan gezondheidsinformatie voor jongeren op internet

Netdokter.nl is een website over gezondheid voor jongeren van 12 jaar tot 18 jaar. Jongeren kunnen hier veel informatie vinden, verdeeld over vijf thema's: Relaties en Seksualiteit, Gezondheid en Ziekte, Uiterlijk, Piekeren en Problemen en Drank, Drugs en Roken. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de behoeftes/wensen van jongeren m.b.t. gezondheidsinformatie op internet, met als doel voorlichting via internet beter aan te laten sluiten bij hun leefwereld. Jongeren kunnen hiervoor een enquête invullen op <http://www.netdokter.nl/> en kans maken op een bioscoopbon.

In de enquête wordt aangegeven dat ongeveer 85% op internet zit van alle jongeren tussen 12 jaar en 15 jaar. Dit betekent dat hulpverlening op internet een goede manier kan zijn, om jongeren via deze manier te kunnen benaderen om verschillende thema's te kunnen bespreken.

5.7.1. Spel voor jongens over relaties en seksualiteit

De Rutgers Nisso Groep heeft het spel 'Boys R Us' op de markt gebracht. Het spel, bedoeld voor jongens tussen 10 jaar en 16 jaar, behandelt thema's als omgaan met relaties, seksualiteit, sociale invloeden en beeldvorming in de media. Aanleiding voor het spel vormen aanwijzingen dat jongens minder kennis hebben en minder goed zijn voorgelicht op het gebied van seksualiteit en relaties dan meisjes.

5.8 www.stap.nl

Op deze site staat een persbericht over Erik Stoffers. Hij wordt geïnterviewd omdat hij een boek heeft geschreven over alcoholgebruik.

Voor het complete interview zie bijlage 3.

5.8.1 *'Alcohol heeft de hele maatschappij in zijn greep'* ⁶

Persbericht: Alcohol heeft de hele maatschappij in zijn greep

6 / 6 / 2008 - Leendert van der Valk

Erik Stofferis, ooit verslaafd en nu hulpverlener, schreef een boek over alcohol als maatschappelijk probleem. „Ik kom blijkbaar te dichtbij als ik het onderwerp aanroer.”

Utrecht, 5 juni. De maatschappij heeft een alcoholprobleem. Van politieke en zakelijke deals tot alles wat er maar te vieren is, vrijwel altijd komt er drank aan te pas. We kunnen niet meer zonder, maar niemand wil het erkennen.

Dat stelt Erik Stofferis (1960) in zijn boek *De Grote Verdoving*. Daarin behandelt hij, aan de hand van cijfers en praktijkvoorbeelden, de alcoholproblematiek vanuit het perspectief van de samenleving. Stofferis was zelf verslaafd en is nu directeur van De Helderheid in Utrecht, een stichting voor verslavingsproblematiek. De probleemdrinkers in zijn praktijk hebben vaak een goede baan en een gezin. „Wie niet drinkt, heeft wat uit te leggen.”

5.8.2 *Jonge drinker krijgt vaak metabool syndroom* ⁷

Persbericht: Jonge drinker krijgt vaak metabool syndroom.

‘Wie in zijn jeugd en jonge volwassenheid vaak teveel heeft gedronken, loopt later een groot risico op het metabool syndroom’.

28 / 1 / 2008

Voor het complete persbericht zie bijlage 4.

Uit Amerikaans onderzoek onder 2800 volwassenen blijkt dat mensen die in hun jeugd en jonge volwassenheid vaak teveel hebben gedronken, later een groot risico lopen op het metabool syndroom. Van degenen die in hun puberteit veel alcohol hebben gedronken, en daar ook jong mee begonnen, had een groot deel later last van overgewicht, cholesterolproblemen en andere symptomen van het metabool syndroom.

Van de groep die jong en veel heeft gedronken, had ruim 43 % later last van overgewicht. Ongeveer 63 % had een tekort aan het goede HDL-cholesterol. Bij degenen die gematigd hadden gedronken in hun puberteit, kwamen dergelijke problemen opvallend minder voor.

Het metabool syndroom is een verzamelnaam van aandoeningen als suikerziekte, verhoogd cholesterol, obesitas en hartproblemen. De onderzoekers denken dat de 'vergiftiging' na uitbundig drinken het lichaam op de lange termijn vatbaarder maakt voor het metabool syndroom. 'Jong' beginnen met drinken betekent in dit onderzoek 'nog vóór de puberteit'.

⁶ NRC

⁷ www.nu.nl

5.8.3 Explosieve groei Korsakov-patiënten ⁸

Persbericht: Explosieve groei Korsakov-patiënten.

26 / 3 / 2008 – EenVandaag

Voor het complete persbericht zie bijlage 5.

Het aantal patiënten met het syndroom van Korsakov, een geheugenstoornis veroorzaakt door alcoholmisbruik, stijgt schrikbarend. Het Amsterdamse behandelcentrum De Poort heeft in vier jaar tijd drie keer zoveel patiënten onder haar hoede gekregen en moet drastisch uitbreiden om al deze mensen onderdak te bieden. Opmerkelijk is dat de nieuwe groep patiënten niet alleen groter is in omvang, maar dat de slachtoffers ook een stuk jonger zijn.

5.9 www.alcoholcongres.nl

Op deze site wordt er veel gesproken over verschillende campagnes. De volgende campagnes zijn gevoerd:

1999 “Ik ben zat... en wie ben jij? “

2000 “Wat doet drank met u? “

2001 “More drinking, Less thinking”

2002 “Wat drinkt, test u zelf “

2003-2004 “Drank, de kater komt later”

2005 “Drank maakt meer kapot dan je lief is”

2006 “Wat doet drank met u en alcohol en opvoeding “

2007 “Wat drink jij?”

5.9.1 Drankcampagnes geen effect bij jongeren

Drankcampagnes werken niet bij jongeren.

Campagnes om het alcoholgebruik onder jongeren te verminderen, hebben geen enkel effect gehad. Dat zegt Wim van Dalen, die tot 2002 voor gezondheidsinstituut NIGZ de campagnes leidde.

‘We zijn naïef geweest’, zegt Van Dalen. ‘We geloofden dat voorlichting gedrag zou beïnvloeden. Maar nu zeg ik: het heeft eerder averechts gewerkt.’

Minister Hoogervorst (Volksgezondheid, VVD) en de Tweede Kamer willen de voorlichting aan jongeren de komende jaren opvoeren. Het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie ⁹, dat in opdracht van VWS de campagnes bedenkt en uitvoert, erkent dat ‘voorlichting op zichzelf jongeren niet minder laat drinken’.

Sinds 1990 probeert de overheid via voorlichtingcampagnes overmatig alcoholgebruik onder jongeren te bestrijden. Op dit moment besteedt het ministerie van VWS hier 750.000 euro aan, tegen circa anderhalf miljoen euro tien jaar geleden. Tot voor kort werd vooral campagne gevoerd met tv-spotjes als Do you know, do you care? Nu gaan teams van voorlichters campings langs om jongeren op de gevaren van alcohol te wijzen.

Desondanks zijn jongeren, volgens cijfers van het Trimbosinstituut, sindsdien alleen maar meer gaan drinken. Effecten van voorlichting zijn er bovendien niet. Uit een evaluatie van het NIGZ uit 2003 blijkt dat voorgelichte jongeren niet minder drinken dan jongeren die geen voorlichting hebben gehad ¹⁰.

⁸ EenVandaag

⁹ NIZG

¹⁰ ANP

Hoofdstuk 6. Resultaten

In dit hoofdstuk komen de resultaten naar voren die gebaseerd zijn op het vooronderzoek, doelgroeponderzoek, literatuuronderzoek en het internetonderzoek. De onderzoeken zullen uitgelicht in de volgende volgorde:

6.1 Resultaat vooronderzoek

6.2 Resultaat doelgroeponderzoek

6.3 Resultaat literatuuronderzoek

6.4 Resultaat internetonderzoek

Het resultaat van het doelgroeponderzoek is gebaseerd op 329 enquêtes, volledig ingevuld door respondenten in de leeftijdscategorie 12 jaar t/m 15 jaar, uit Nunspeet. In totaliteit hebben we 357 enquêtes retour gekregen, echter daarvan waren er 32 niet bruikbaar gezien het feit zij buiten de doelgroep vielen. Tevens waren er een aantal enquêtes dermate irreëel ingevuld, dat wij deze niet serieus konden nemen.

We hebben de vragen uit de enquêtes afzonderlijk, en met elkaar, vergeleken. Op basis van deze gegevens, combineert met informatie uit andere bronnen, hebben wij een conclusie getrokken.

6.1 Vooronderzoek

Voor ons onderzoek hebben we verschillende vragen gesteld aan vertegenwoordigers van verschillende disciplines uit de gemeente Nunspeet. De vragen komen veelal overeen, maar hebben allen betrekking op de doelgroep: jongeren uit Nunspeet.

We hebben de vraag: Is alcohol gebruik door jongeren onder de bevoegde leeftijd van 16 jaar per definitie misbruik? aan iedere geïnterviewde gesteld.

Met uitzondering van Wethouder Schipper, geven de anderen aan dat het nuttigen van alcohol door jongeren jonger dan 16 jaar niet per definitie alcoholmisbruik is. Wethouder Schipper verklaard dat de verantwoording vooral ligt bij de ouders betreffende jongeren en alcohol. Daarbij ligt de verantwoording ook de jongeren. Daarbij gaf Burgermeester Hemmen aan dat er in Nunspeet wel alcoholmisbruik voorkomt.

Straathoekwerker Dhr. Lambert Jongetjes, Burgermeester Hemmen en wijkagent Dhr. Jos Joxhorst delen hun antwoord als het gaat om de gedragsuitingen van jongeren die overmatig alcohol drinken. Het gedrag uit zich door spullen te vernielen (vandalisme) en agressief gedrag vertonen. Tevens durven jongeren vaak meer dingen te doen en te zeggen, terwijl ze dat zonder drank niet of anders zouden doen.

Dit hoeft niet voor iedereen op te gaan: niet iedere jongere die gedronken heeft, is baldadig. En niet iedereen is alleen baldadig als hij/zij drank gedronken heeft.

Jongetjes stelt dat het drinkgedrag van jongeren niet serieus wordt genomen. Dit komt ook grotendeels door ouders. Zij geven vaak aan dat zij liever zien dat hun kind drank nuttigt dan drugs. Het drinkgedrag wordt goed gepraat, omdat veel mensen in de sociale omgeving van de jongere ook drinken. Hij vindt dat de cultuur het drinken stimuleert. Burgemeester Hemmen vindt dat het drankprobleem zorgelijk is in Nunspeet. Dit probleem moet niet onderschat worden. Drank- en drugsproblemen onder de jeugd van Nunspeet beslaat een grote groep van de jongeren.

Wethouder Schipper vindt preventieve activiteiten op het gebied van alcoholmatiging zeer belangrijk.

Ook hebben we een uitleg gekregen over het horecaconvenant dat Nunspeet heeft opgesteld met verschillende horeca gelegenheden. Er is goed contact tussen de horecagelegenheden, gemeente en politie geregeld. Regels hierbij zijn, legitimatieplicht en zorgen dat er geen overlast wordt veroorzaakt.

Vanuit het horecaconvenant wordt er gesignaleerd en ingezet op gedrag wat Straathoekwerk kan gaan uitvoeren/inzetten.

Door de interviews bij elkaar te leggen, kunnen wij opmaken dat de gemeente, Politie en SHW goed op elkaar ingespeeld zijn en allen gezamenlijk de rode draad weten te behouden in hun werk. Ze zitten wat betreft jongeren en alcohol redelijk op een lijn en werken niet langs elkaar heen.

Wethouder Schipper zegt: “Het beleid richt zich er op dat kinderen en jongeren zo gezond mogelijk leven. Overmatig gebruik van alcohol strookt hier niet mee. Door overmatig alcoholgebruik is er vaak achteraf een hoop ellende. Het beleid richt zich er op dat het voorkomen van, dus preventief werken aan, alcoholgebruik.

Politie Nunspeet en Straathoekwerk hebben beide een doelgroep beschrijving gemaakt waar vaak het meest gedronken wordt. Volgens de politie en Straathoekwerk zijn het vooral de autochtone jongeren die met drank gesignaleerd worden.

Daarnaast zijn het vaak jongeren die op straat hangen, niet lekker in hun vel zitten en duidelijk meeloop gedrag vertonen.

Jongerenwerkers uit de gemeente Nunspeet signaleren vaak dat het contact tussen ouders en hun jongeren stroef verloopt. Met enige regelmaat komen er ouders met hun puber naar Straathoekwerk om over problemen te praten die ouders en/of jongeren zelf gesignaleerd hebben. Vaak blijkt in de loop van het gesprek dat het probleem dat ouders signaleren (als overmatig alcoholgebruik of een jongere die probleemgedrag vertoont), niet het grootste probleem te zijn. Vaak ligt de kern van het probleem in het contact tussen ouders en hun jongeren. Uitingen in gedragingen of handelingen zijn een gevolg van het slechte contact tussen ouders en jongeren.

6.2 Doelgroeponderzoek (enquête)

De enquêtes die wij ontvangen hebben, hebben ons zeer veel informatie opgeleverd.

Doordat het doelgroeponderzoek in verschillende thema's is opgebouwd, hebben wij een brede conclusie kunnen trekken.

De belangrijkste thema's:

- Ouders
- Voorlichting
- Drinkgedrag
- Visievorming

In de grafieken kunt u zien wat de uitkomsten zijn van het doelgroeponderzoek, afgenomen onder 329 jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet.

De grafieken geven de aantallen antwoorden in procenten weer die de respondenten gegeven hebben. De grafieken bestaan uit codes die synoniem staan voor een antwoord. Deze codering staat bij elke grafiek weer gegeven.

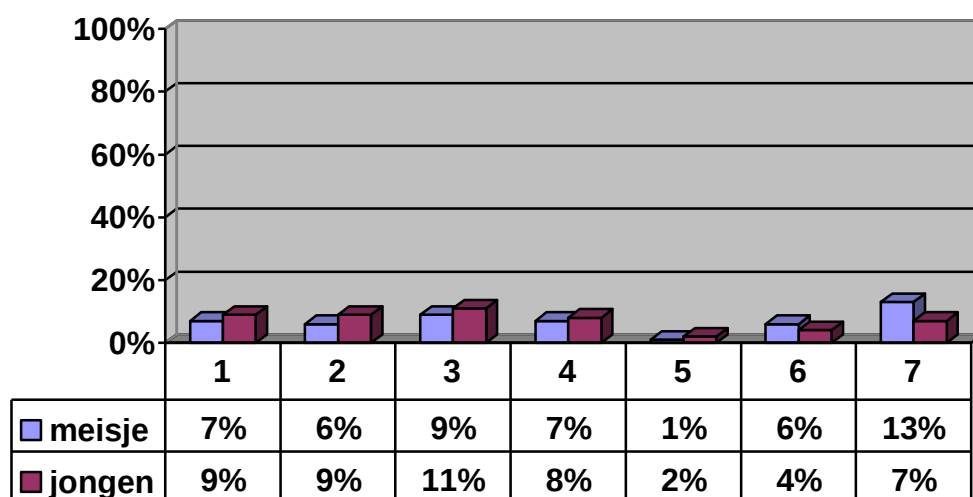

Nuttigen van alcohol door de respondenten

In de onderstaande grafiek staat te lezen hoe vaak de respondenten, in het algemeen, drinken.

Codering

- 1 = 1 keer per jaar
- 2 = 1 keer per maand
- 3 = 1 keer per week
- 4 = Zelden
- 5 = Vaker dan 1 keer per week
- 6 = Alleen op gelegenheden als verjaardagen en Oud & Nieuw
- 7 = Deze vraag was niet relevant voor de respondent gezien het feit hij/zij eerder heeft aangegeven nog nooit gedronken te hebben

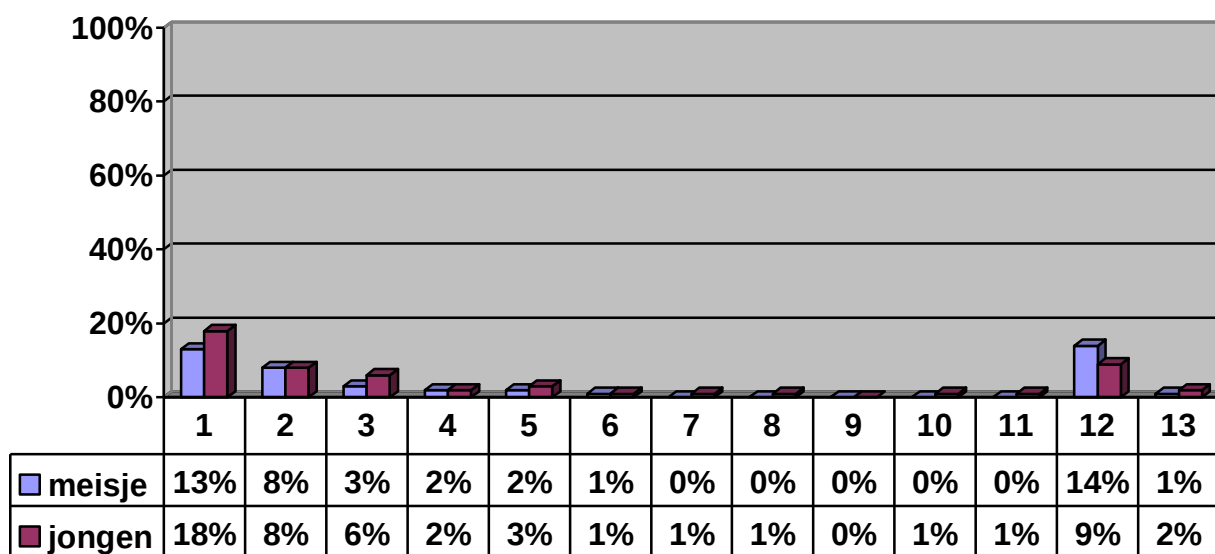

De hoeveelheid alcohol die de respondenten nuttigen per keer dat ze drinken

Van alle respondenten geeft 31 % aan één glas alcoholhoudende drank te nuttigen per keer dat ze drinken. In de onderstaande grafiek kunt u de overige resultaten zien.

Codering

- 1 = 1 glas
- 2 = 2 glazen
- 3 = 3 glazen
- 4 = 4 glazen
- 5 = 5 glazen
- 6 = 6 glazen
- 7 = 7 glazen
- 8 = 8 glazen
- 9 = 9 glazen
- 10 = 10 glazen
- 11 = Meer dan 10 glazen
- 12 = Deze vraag was niet relevant voor de respondent gezien het feit hij/zij eerder heeft aangegeven nog nooit gedronken te hebben.
- 13 = Geen bruikbaar antwoord

Dronkenschap onder de respondenten

Van alle 329 respondenten geeft 61 % aan nog nooit dronken te zijn geweest, deze groep had eerder in de enquête aangegeven wel te drinken. Daarbij geeft nog eens 15 % aan nog nooit dronken te zijn geweest, echter deze groep gaf eerder in de enquête aangegeven nog nooit gedronken te hebben.

Codering

1 = Nog nooit

2 = 1 keer

3 = 2 keer

4 = 3 keer

5 = 4 keer

6 = 5 keer

7 = 6 keer

8 = 7 keer

9 = 8 keer

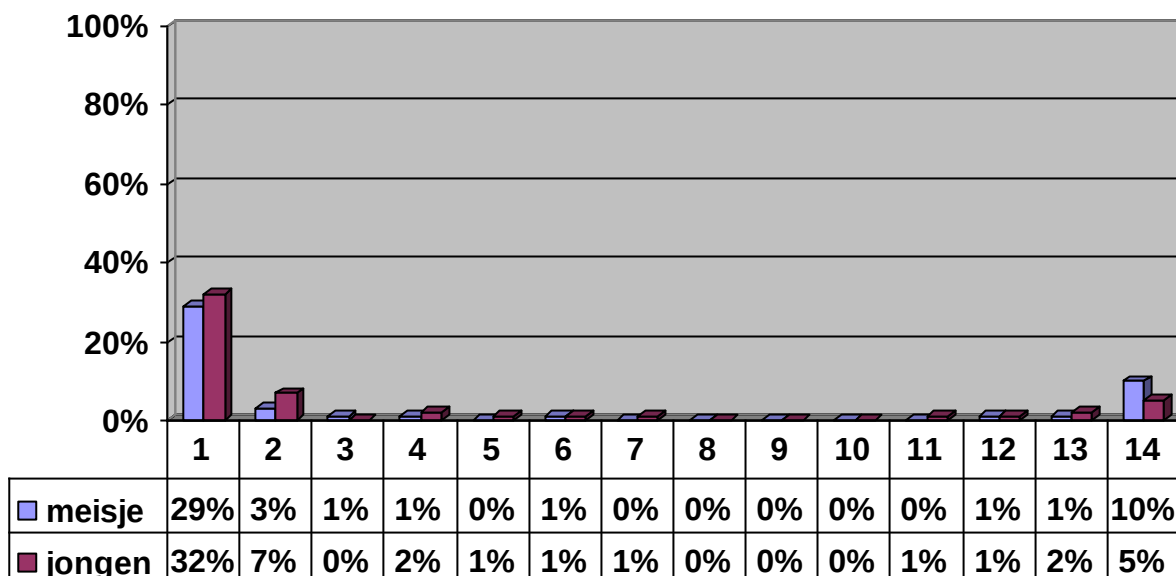
10 = 9 keer

11 = 10 keer

12 = Vaker dan 10 keer

13 = Geen bruikbaar antwoord

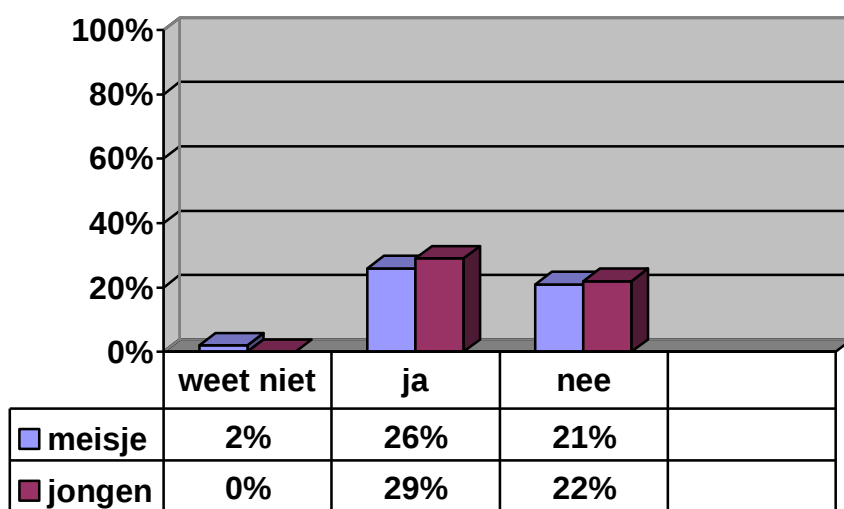
14 = n.v.t., omdat de respondenten eerder hebben aangegeven niet te drinken

Toestemming om alcohol te drinken

In de onderstaande grafiek kunt u lezen of en hoeveel respondenten toestemming hebben van hun ouders/verzorgers om te drinken.

De hoeveelheid alcohol die de respondenten mogen drinken

De respondenten die van hun ouders/verzorgers toestemming hebben om te drinken, hebben aansluitend de vraag gekregen hoeveel en hoe vaak zij van hun ouders/verzorgers mogen drinken. De respondenten die niet van hun ouders/verzorgers mogen drinken hebben deze vraag met niet van toepassing beantwoord.

Codering

1 = Mag de respondent zelf weten

2 = 1 keer per week 0-5 glazen

3 = 1 keer per week 6-10 glazen

4 = 1 keer per maand 0-5 glazen

5 = 1 keer per maand 6-10 glazen

aangegeven heeft niet (mogen) te drinken.

6 = 2 keer per maand 6-10 glazen

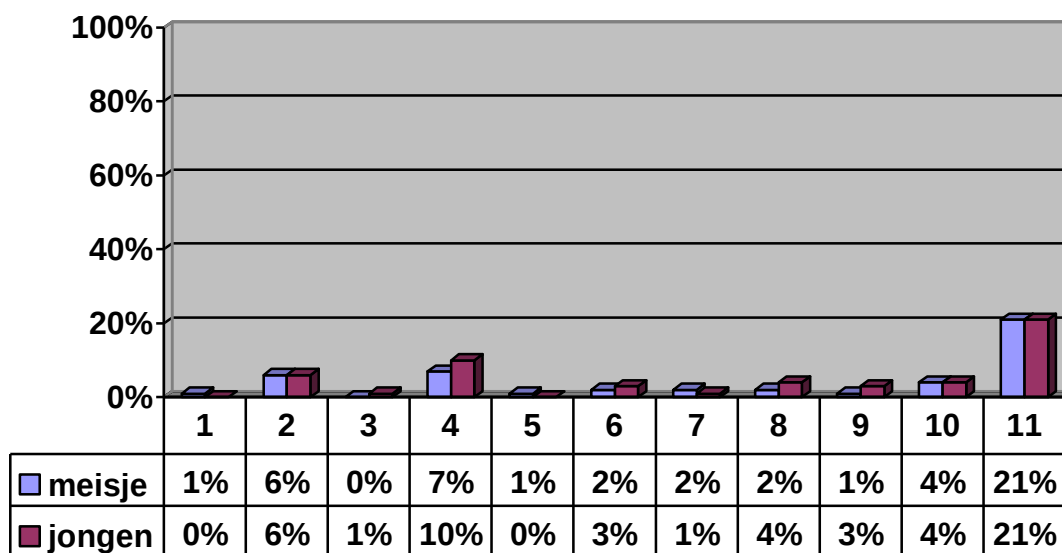
7 = Minder dan 1 keer per maand 0-5 glazen

8 = Vaker dan 1 keer per week 0-5 glazen

9 = Geen (bruikbaar) antwoord

10 = Weet de respondent niet

11= n.v.t. , omdat de respondent eerder

Gesprekken met ouders

De respondenten hebben in de enquête tevens vragen gekregen over de communicatie tussen hen en hun ouders. Dit was voor ons een relevante vraag omdat wij het als jongerenwerkers erg belangrijk vinden, en stimuleren, dat jongeren met hun ouders praten en op de hoogte houden van wat er speelt in hun leven.

Van alle respondenten geeft 69 % aan niet te praten met hun ouders/verzorgers over hun alcoholgebruik. Als de respondenten wel met hun ouders/verzorgers over hun alcoholgebruik, dan is dat in de meeste gevallen minder dan 1 keer per maand.

Codering

1 = De respondent praat niet met zijn/haar ouders/verzorgers over zijn/haar alcoholgebruik.

2 = De respondent praat wel met zijn/haar ouders/verzorgers over zijn/haar alcoholgebruik, namelijk 1-2 keer per dag.

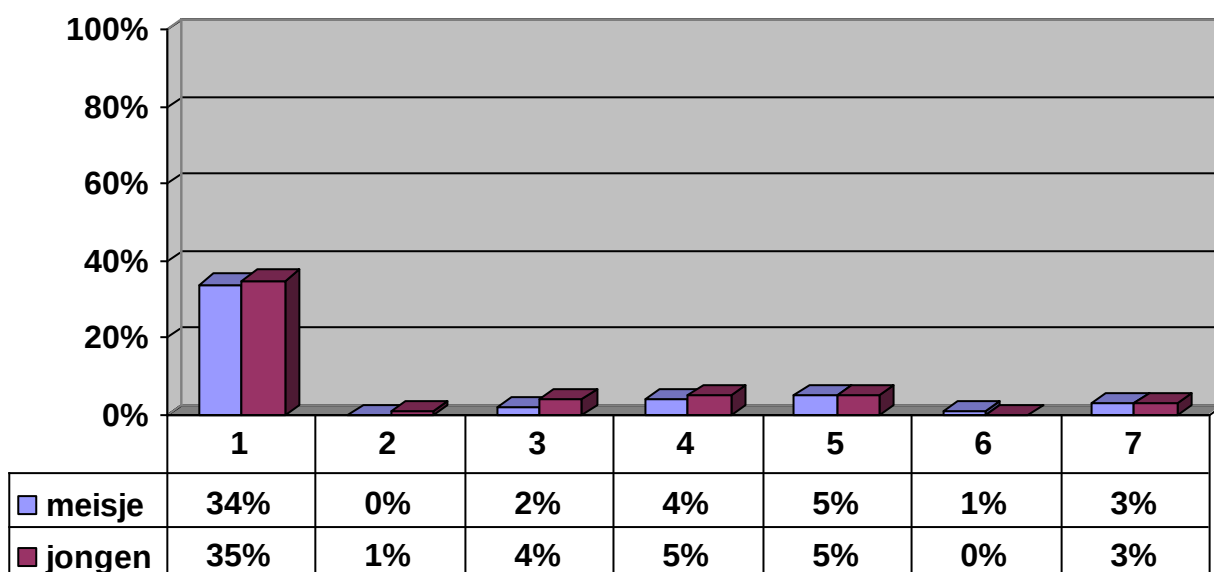
3 = De respondent praat wel met zijn/haar ouders/verzorgers over zijn/haar alcoholgebruik, namelijk 1-2 keer per week.

4 = De respondent praat wel met zijn/haar ouders/verzorgers over zijn/haar alcoholgebruik, namelijk 1-2 keer per maand.

5 = De respondent praat wel met zijn/haar ouders/verzorgers over zijn/haar alcoholgebruik, namelijk 1-2 keer per jaar.

6 = De respondent praat wel met zijn/haar ouders/verzorgers over zijn/haar alcoholgebruik, namelijk 3-6 keer per jaar.

7 = Geen (bruikbaar) antwoord.

Gespreksonderwerpen

Naast de vraag of de respondenten überhaupt met hun ouders/verzorgers praten over hun alcoholgebruik, hebben zij ook de vraag gekregen waar zij, naast hun alcoholgebruik, over praten met hun ouders/verzorgers.

In de onderstaande grafiek staan de uitkomsten van deze vraag.

Codering

Gespreksonderwerpen tussen jongeren en hun ouders naar hun drinkgedrag zijn:

1 = Gevaren & Gevolgen van middelen gebruik

8 = Soorten drank

2 = Drinkgedrag van de jongere

9 = Familie

3 = Groepsdruk & vrienden

10 = Geen (bruikbaar) antwoord

4 = Visie van de jongere op alcohol

11 = Seks & andere geslacht

5 = Visie van de ouders op alcohol

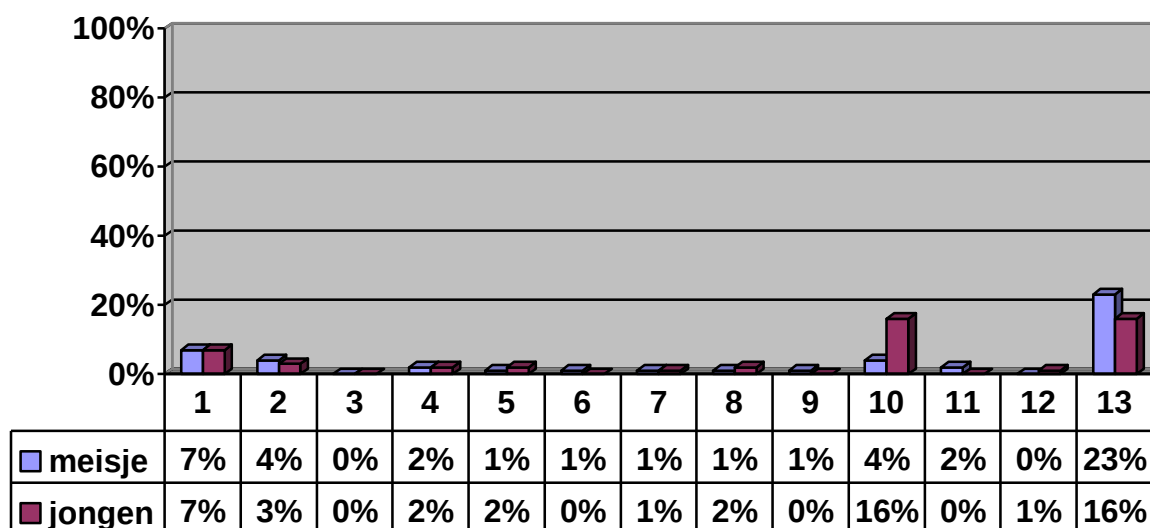
12 = Uitgaan

6 = Roken

13 = Er wordt thuis niet over

7 = Drugs

dergelijke onderwerpen gepraat

Drinklocaties

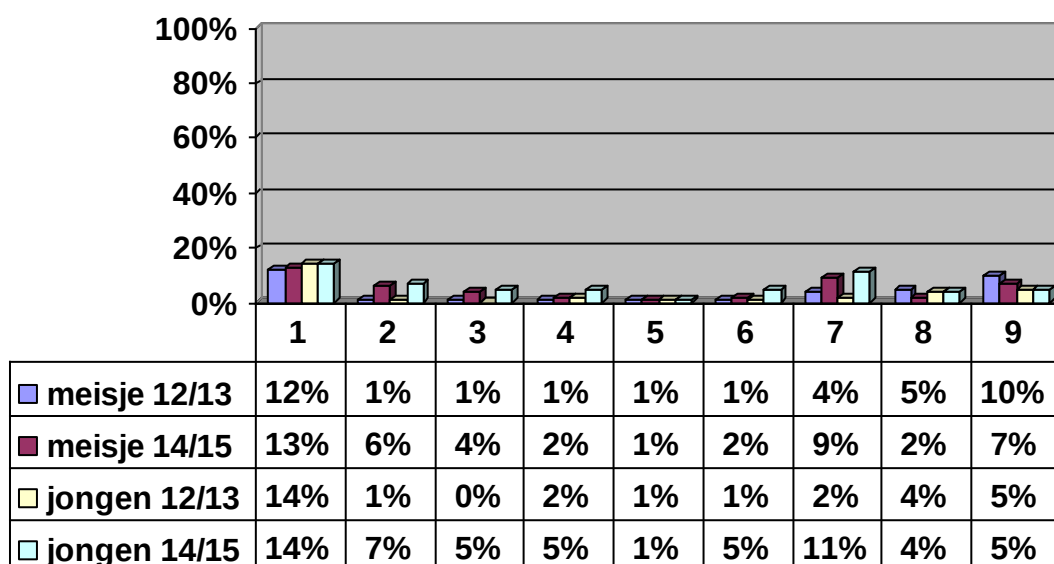
De respondenten hebben aangegeven op diverse locaties alcohol te nuttigen. In de onderstaande grafiek is te zien op welke locatie de jongeren drinken.

Zoals u kunt zien wordt er vooral thuis alcohol gedronken en wordt er aangegeven dat ze bij vrienden thuis drinken.

Codering

De respondenten hebben aangegeven op de volgende locatie alcoholhoudende drank te nuttigen:

1 = Thuis	6 = Keet/schuur
2 = Kroeg	7 = Bij vrienden
3 = Disco	8 = Anders
4 = Buiten	9 = Niet ingevuld/n.v.t.
5 = Sportkantine	

Motieven om te drinken

De respondenten hebben aangegeven de volgende motieven te hebben om alcohol te drinken.

Codering

1 = De respondent geeft aan te alcohol drinken, omdat alcoholhoudende drank lekker vinden

2 = De respondent geeft aan te alcohol drinken, omdat zijn/haar vrienden ook drinken.

3 = De respondent geeft aan te alcohol drinken, om zijn/haar gedachten verzetten.

4 = De respondent geeft aan alcohol te drinken, omdat hij/zij er nieuwsgierig naar is.

5 = De respondent geeft aan alcohol te drinken, omdat hij/zij dan makkelijker contact maakt.

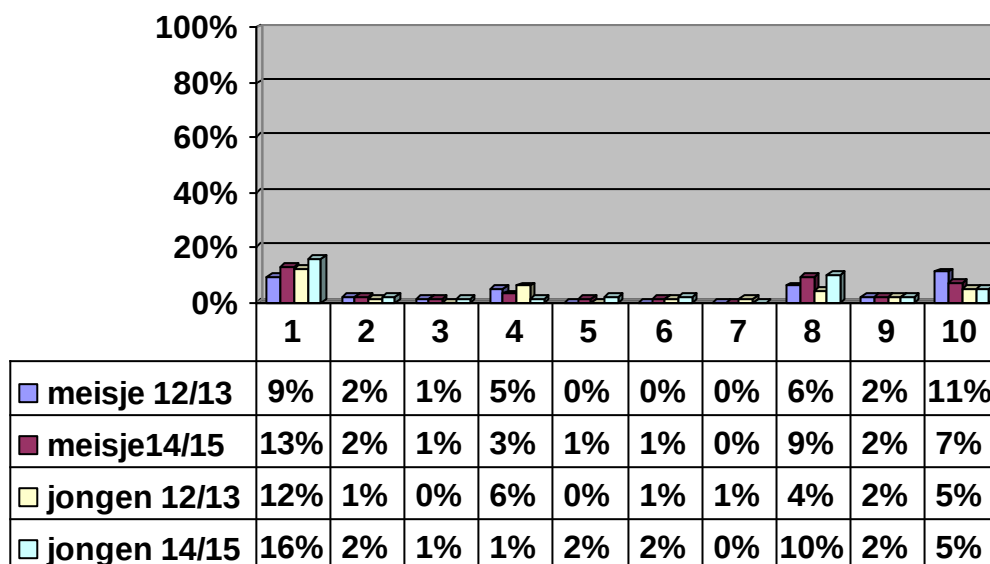
6 = De respondent geeft aan alcohol te drinken, om dronken worden.

7 = De respondent geeft aan alcohol te drinken, omdat het zo hoort.

8 = De respondent geeft aan alcohol te drinken, omdat hij/zij drinken gezellig vindt.

9 = De respondent geeft aan alcohol te drinken, met een andere reden.

10 = Niet ingevuld/n.v.t.

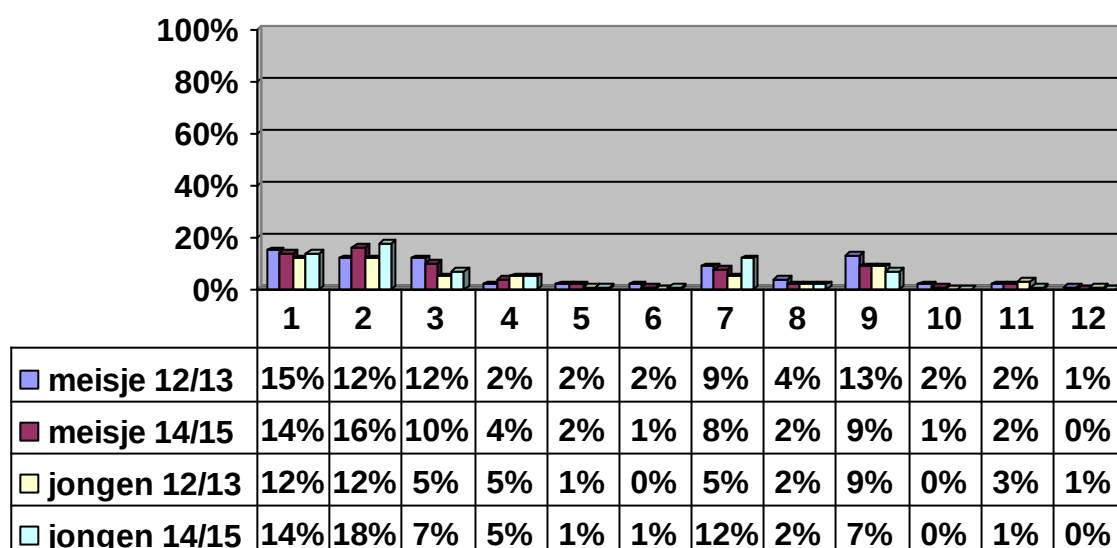
Associatie

De respondenten hebben aangegeven alcohol te associëren met diverse zaken, buiten alcoholhoudende drank als product. We wilden graag weten waarmee jongeren drank aan koppelen. Dit kan een beeld geven hoe zij er over denken of hoe ze dit hebben geleerd van uit thuis. De resultaten van deze associatie kunt u vinden in de onderstaande grafiek.

Codering

De respondenten associëren alcoholhoudende drank met:

1 = De kroeg	8 = Ruzie
2 = Gezelligheid	9 = Verslaving
3 = De discotheek	10 = Afhankelijkheid
4 = Vrije tijd	11 = Anders
5 = Negatieve ervaring met ouders	12 = Niet ingevuld
6 = Negatieve ervaring met anderen	
7 = Vrienden	

Hoofdstuk 7. Conclusie

Vanuit de resultaten die in het voorgaande hoofdstuk beschreven zijn hebben wij een conclusie getrokken. Deze conclusie betreft het drinkgedrag van de doelgroep, de associatie die de doelgroep heeft met alcoholhoudende drank. Maar ook zijn wij naar aanleiding van het onderzoek in de positie gekomen om een conclusie te trekken over het contact tussen ouders en kinderen.

7.1 Drinkgedrag

Uit het onderzoek komt naar voren dat 80 % van de jongeren al eens heeft gedronken. Opvallend is alle leeftijdscategorieën jongens, boven deze 80 % uitkomen. Van de leeftijdscategorieën meisjes komen alleen de meisjes van 15 jaar boven deze 80 % uit.

Daarbij blijkt uit het onderzoek dat de jongeren gemiddeld 1 tot 5 glazen per keer drinken. De marge hierbinnen is uiteraard per jongere verschillend. De een drinkt dit per maand de ander per (half)jaar. In de operationalisering staat aangegeven dat overmatig drinken inhoudt dat: een meisje meer dan 1 tot 2 glazen per keer drinkt, en een jongen meer dan 2 tot 3 glazen per keer drinkt. Dit alles niet vaker dan 1 keer per maand.

Zorgelijk drinken houdt in dat een jongen meer dan 5 glazen per keer en als meisje meer dan 3 glazen per keer drinkt. Niet vaker dan 1 keer per maand en/of wanneer drinken het welzijn van de jongere geschaad wordt.

De conclusie die wij hieruit trekken is dat de jongeren gemiddeld overmatig drinken. Toch drinken de jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar niet allemaal overmatig. Zij gaven immers aan 1 tot 5 glazen alcoholhoudende drank te drinken. Zodra de meisjes de grens van 2 glazen per keer overschrijden, drinken zij overmatig. De jongens drinken overmatig wanneer zij meer dan 3 glazen per keer drinken. Zij vallen binnen het gemiddelde, maar wel in de categorie overmatig drinkenden. Uit het voor- en internetonderzoek blijkt ook dat jongeren te veel drinken. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, omdat het de jongeren en onze maatschappij schaadt.

7.2 Ouders

Jongeren hebben weinig contact met hun ouders. Ouders weten niet wat er bij hun kinderen speelt en vinden het lastig om 'het gesprek' aan te gaan. Daarentegen is het wel van wezenlijk belang dat jongeren in hun puberale fase begeleiding genieten van hun ouders nodig. Zij worden met veel verleidingen en valkuilen geconfronteerd in deze fase. Indien deze begeleiding onvoldoende is hebben de jongeren meer kans om van het rechte pad te raken.

Wat dus opvalt, is dat de jongeren aangeven weinig tot niet met hun ouders over thema's spreken die belangrijk zijn bij de opvoeding van de jongeren. Dit kan gekoppeld worden aan het feit dat jongeren aangeven thuis (in) te drinken. Jongeren mogen dit zoals blijkt uit het doelgroeponderzoek, maar spreken inhoudelijk niet over alcohol met hun ouders. Hierbij willen wij de nadruk leggen dat het officieel verboden is om alcohol te verkopen aan jongeren onder de leeftijd van 16 jaar. Doelgroep van ons onderzoek is jongeren van 12 jaar tot en met 15 jaar uit Nunspeet. Zij kunnen alcohol makkelijk tot zich nemen, maar mogen het niet kopen. Hieruit kunnen wij de conclusie trekken dat derden, als ouders, alcohol kopen voor de jongeren onder de 16 jaar en/of dat supermarkten, slijterijen en barkeepers wel alcohol verkopen aan hen. Jongeren drinken dus in het bijzijn van hun ouders, ondanks dat dit afgeraden wordt door overheid en andere instanties.

7.3 Visie

De visie van de jongeren is dubbel. Het lijkt alsof ze een veredeld beeld hebben van drank, het doet de doelgroep denken aan gezelligheid en feesten. Toch geeft een grote groep ook aan dat ze verslaving associëren met drank. Hieruit kunnen we opmaken dat zij over de kennis beschikken dat drank schadelijk is. De visie die jongeren hebben van drank is niet alleen te wijten aan hun ouders en zichzelf, maar ook aan de media. Door middel van reclames beïnvloeden zij jongeren sterk, in welk opzicht dan ook. De reclames voor drank staan vaak synoniem voor gezelligheid, mooie mensen, hechte vriendschappen en veel lol. Dit is natuurlijk geen reëel beeld van alcohol, gezien de grote negatieve keerzijde van drank. Jongeren drinken weinig alleen en veel in hun sociale omgeving.

7.4 Preventie

Op internet en via de enquêtes werd veel aangegeven dat er veel preventieve activiteiten worden gedaan op gebied van alcohol. De doelgroep geeft hierbij ook aan dat de preventieve activiteiten saai zijn en dat ze bekend zijn met de informatie die organisaties verschaffen. De jongeren bezitten de kennis dat alcohol fysiek zeer beschadigend kan zijn en dat ze er aan verslaafd kunnen raken. Opvallend is dat het lijkt of de jongeren niet of minder bekend en/of bewust zijn met/van de gevolgen van een verslaving (sociaal geïsoleerd raken, mogelijke dakloosheid, stelen, persoonsverandering etc.). Tevens geven zij aan het leerzaam en leuk te vinden om ervaringen te horen van een ervaringsdeskundige. De gevolgen van een alcoholverslaving lijkt niet te landen bij de doelgroep.

7.5 Literatuur

De boeken die wij hebben gebruikt, met name de boeken leefwerelden van jongeren en hangplekken nieuwe rage, hebben we vooral gelezen om te kijken hoe de wereld er volgens de schrijver uit ziet en of dit klopt met de werkelijkheid die wij kennen in Nunspeet. We hebben stukken uit het boek toegespitst op de jongere hier in Nunspeet en dit komt redelijk overeen. We hebben op basis van de kenmerken die jongeren hebben ook vragen kunnen bedenken voor de enquête die overeenkomen wat in het boek naar voren komt. Daar wordt bijvoorbeeld gesproken over de bezigheden van jongeren, wat is nu belangrijk voor ze? Ook hebben we het contact tussen ouders en jongeren redelijk in beeld gekregen door het boek, maar ook door de vragen die we gesteld hebben in de enquêtes.

Er zijn eerder 3 verschillende typen jongeren¹¹ heeft omschreven, hebben we goed nagedacht hoe we alle typen willen benaderen. De moeilijkere jongeren zal een andere aanpak of contactwijze nodig hebben dan de onbekommerde jongeren. Dit heeft ons vroegtijdig aan het denken gezet dat niet iedere jongeren het zelfde denkt, wilt en voelt.

Doordat we ook groot internetonderzoek hebben gedaan, weten we veel over de projecten die al gedaan zijn in Nederland, wat wel en niet werkt en hoe ze de projecten in

zijn werk gaan. Op internet zijn talloze sites te vinden die van alles aanbieden, van test tot onderzoek, van grootschalige projecten tot aan internethulpverlening.

Op 95% van alle sites waren vooral feiten, cijfers en statistieken te vinden.

Op internet ¹² werd zelfs toegegeven dat de alcoholcampagnes geen effect hebben op de jongeren en op www.stap.nl werd aangegeven dat nocohol (alcoholvrije) feestjes ook geen succes zijn.

¹¹ Literatuur: Leefwerelden van Jongeren

¹² ANP

Het heeft voor ons dus vooral wakker gemaakt, dat het lastig is om projecten te organiseren voor het alcoholgebruik, wat ook nog eens slaagt.

Internethulpverlening lijkt de nieuwe trend te worden, aangezien de jongeren uit onze enquête veelal op internet te vinden zijn. Uit ons onderzoek hebben we helaas niet uit kunnen vinden of de jongeren in Nunspeet ook wel eens dergelijke sites als www.stap.nl of www.meerdrankminderscoren.nl bezoekt.

Wij willen ons, vanuit het bovenstaande gegevens, niet richten op een klassikale preventieve activiteit. Wij zijn van mening dat voorkomen beter is dan genezen. Dus hebben wij besloten om een preventief accent in ons project te leggen, ondanks dat jongeren preventieve activiteiten niet zien zitten.

Wij willen bij de ouders beginnen en niet bij de jongeren zelf. Het heeft dan vooral te maken met bewustwording en het contact hebben met je kind en/of ouders.

Als ouders en jongeren zich bewust waren van het belang van contact, dan zouden zij, daar mogen wij vanuit gaan, meer inzetten op het verbeteren van het contact. Het is en blijft voor ouders de primaire taak om hun kinderen zo goed mogelijk in de maatschappij te laten manoeuvreren. Naar aanleiding van de signalen van de jongeren die hebben deelgenomen aan het onderzoek, trekken wij de conclusie dat jongeren en ouders onvoldoende contact hebben met elkaar. Dit komt ten slechte aan de ontwikkeling van de jongere en zijn/haar weerbaarheid.

Hoofdstuk 8. Aanbeveling

In dit hoofdstuk staat de aanbeveling geschreven die wij Straathoekwerk Nunspeet willen geven om de kwaliteit van het leven van jongeren en hun ouders te verbeteren. Dit komt ten goede aan het welzijn van de hierboven genoemde doelgroepen.

In het begin van ons onderzoek, wilden wij ons specifiek gaan richten op het drinkgedrag van de jongeren tussen de 12 en de 15 jaar uit Nunspeet. Nu, zijn we een aantal maanden verder en de uitkomst is anders dan we hadden verwacht.

Uit ons onderzoek blijkt dat de jongeren geen tot nauwelijks contact hebben met hun ouders, als het gaat om hun gedrag en grenzen ten aanzien van de leefgebieden¹³ van de jongeren.

Ouders weten vaak niet wat er in een kind omgaat, en wat zij zoal doen en beleven.

Uit de enquête is dan ook gebleken dat de jongere niet tot weinig praat over middelengebruik, seksualiteit en drankgebruik. De kleine groep die dat wel doet in uitzondering gelaten.

Wij bevelen Straathoekwerk aan om een test op de site zetten die gericht is op de bewustwording van de jongere. De vragen die in deze test staan gaan vooral om contact met ouders, grenzen aangeven, maar ook vragen die gaan over het verloop van een verslaving. Jongeren weten veelal wel dat drank en/of drugs slecht is voor je lichaam, maar weten vaak niet wat het op lange termijn met je doet in de persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling.

Hierop willen wij ons graag richten naar de jongeren toe. Omdat wij zien dat het niet alleen om de jongere gaat, maar ook om de ouders, willen wij ook aanbevelen om voor hen een test te ontwikkelen. Middels deze test kunnen ouders toetsen hoe zij omgaan met hun kind, hoe het contact tussen de ouders en hun kind is en of de ouders zich bewust zijn van wat kinderen doen tijdens de puberteit. Het is een primaire taak van ouders om hun kinderen in een veilige omgeving op te voeden. Hiermee wordt ook bedoeld om de jongeren kennis te geven over de gevaren van bijvoorbeeld middelengebruik, verslavingen en hoe om te gaan met seksualiteit en vriendschap. Contact tussen ouder en kind is daarin erg belangrijk, er ontstaat een veilige basis en band. Kinderen worden hierdoor weerbaarder; thuis wordt er gesproken, vanuit tweezijdige communicatie, over zaken die het pand van het kind zullen doorkruizen. Het kind ontwikkelt door dergelijke gesprekken een eigen visie over middelen en gedragingen. Deze visie maakt het kind weerbaarder. Daarbij wordt een kind weerbaarder als het thuis de openheid en eerlijkheid ervaart om te spreken over zaken als drank, drugs seks en internet. Zij weten vanuit de opvoeding als meer over de maatschappij, de positieve en negatieve elementen die de maatschappij met zich mee brengt.

Kinderen met twee werkende of gescheiden ouders, hebben een grotere kans op minder contact. In de huidige individualistische en materialistisch ingestelde maatschappij is het vaak nodig dat er in het gezin twee verdieners zijn om alle kosten te kunnen betalen. Voor

tweeverdieners is het soms al erg lastig om rond te kunnen komen met de inkomsten die zij hebben. Dat zegt meteen veel over eenoudergezinnen. Met een en soms bijna geen inkomsten moeten zij het ook zien te redden, net als gezinnen met tweeverdieners. Werkende ouders zijn vaak niet thuis, omdat er geld verdiend moet worden. Keerzijde hiervan is dat een kind naar de opvang, burens of iemand anders moet. De middagen staan bekend als waardevolle, warme en gezellige momenten. Ouders nemen met de kinderen de dag door en praten over wat zij allemaal hebben meegemaakt. Deze waardevolle momenten zijn er veel minder frequent doordat ouders moeten werken.

¹³ Literatuur: Zoek waar jongeren op waar te vinden zijn

Als de kinderen ouder worden, zijn ze capabel genoeg om alleen thuis te zijn. Kinderen moeten zichzelf vermaken en ontwikkelen nieuwe interesses. In de fase van de puberteit hebben de kinderen juist begeleiding nodig in de ontwikkeling van een eigen persoonlijkheid en naar een individu die zichzelf kan redden in de maatschappij.

Deze begeleiding schiet er dus vaak bij in. Als ouders al minder contact hebben met hun kinderen op jongere leeftijd, wat een gevolg is van de maatschappij die gericht is op geld, materie, een groot sociaal en gezond leven, wordt dit nog lastiger als het kind in de puberteit komt. Het contact is minder vanzelfsprekend en minder veilig, zowel voor de ouder als voor het kind. Maar ouders zijn zich hier niet bewust van. Hun leven is dermate druk, dat zij vaak niet weten wat hun kind doet, hoe hun kind handelt en hoe vaardig hun kind is in situaties die niet wenselijk zijn. Deze bewustwording moet op gang gebracht worden. Immers, als mensen zich niet bewust zijn van hun situatie, handelen en gedragingen, dan zullen zij niet in staat zijn om zich hierin permanent te ontwikkelen.

Hoofdstuk 9. Verantwoording

Zoals eerder beschreven, is dit onderzoek ontstaan op basis van 2 disciplines, namelijk die van de opleidingen Maatschappelijk Werk & Dienstverlening en Culturele & Maatschappelijke Vorming. In de onderstaande tekst staan de verantwoordingen vanuit de verschillende disciplines te lezen.

9.1 Relevantie met Maatschappelijke Werk & Dienstverlening.

Door: Monique Tuns

Ik heb bijna 2 jaar bij Straathoekwerk Nunspeet gewerkt en sinds kort werk ik als Straathoekwerker in Ermelo. Signaleren is mijn grootste taak als maatschappelijk werker. Omdat ik veelal op straat te vinden ben, signaleer ik, dat veel jongeren 's avonds nog laat op straat rondhangen. De vragen die bij mij gaan spelen zijn:

- Weten de ouders wel dat hun kind nog zo laat op straat is?
- Vinden de ouders het zomaar goed dat hun kind nog zo laat op straat is?

Daarnaast heb ik gedurende mijn stage en werk meerdere bijeenkomsten bijgewoond die te maken hadden met middelengebruik, om ouders te informeren, waarvan de kinderen gebruiken, hebben gebruikt of in de gevaar zone zitten. 4 ouders zijn vaak het maximum. De meeste ouders bellen af, omdat ze moeten werken, of niet kunnen. Hier uit kan ik al op maken dat ouders andere dingen belangrijk vinden dan het welbevinden van hun kind. De relevantie van het maatschappelijk werk is dat ik als werker, ouders probeer te benaderen, om handvatten te kunnen reiken hoe zij om kunnen gaan met middelengebruik en hun kind.

Hierin speelt contact ook weer een grote rol. Ouders kunnen samen komen met hun kinderen of alleen, maar de jongere kunnen ook zelf naar ons toekomen. Doordat we deze test willen ontwikkelen, kan de maatschappelijk werker meer zicht krijgen, hoe de relatie tussen ouder en kind is en hoe zij beiden omgaan met invloeden van buitenaf, die de jongere en de band tussen hen kunnen schaden. Door samen met een sociaal cultureel werker een test te ontwikkelen kan dit op een creatieve en preventieve functie plaatsvinden.

Tevens kunnen deze testen door meerdere professionals gebruikt worden in het werkveld.

9.2 Relevantie met Culturele & Maatschappelijke Vorming

Door: Liset Sewuster

Ik ben inmiddels 5 jaar bezig met de opleiding Culturele Maatschappelijke Vorming en ik heb geleerd om breed in te zetten op de maatschappij. Dit is dan ook een doel wat ik wil stellen voor de, nog te ontwikkelen testen. In eerste instantie was ik en ben ik zeer geïnteresseerd in het drinkgedrag van jongeren. Ik was me er al van bewust dat mijn doelgroep meer dronk dan goed voor ze is. Middels ons doelgroeponderzoek hebben we dit ook vast weten te stellen.

Ons project voldoet aan de normen van CMV omdat wij beogen een houding van een maatschappij te verbeteren. Dit is een agogisch proces dat wij op marconiveau willen bereiken.

Zoals u heeft kunnen lezen, de jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet hebben zeer weinig contact met ouders. Dit blijkt uit het doelgroeponderzoek, werkervaring, literatuuronderzoek en informatie van sleutelfiguren. Deze test, die zich richt op de maatschappij, maar gedaan wordt door individuen zal, mits er een goede PR is, een groot bereik hebben. Als ouders en jongeren eenmaal de test doen, gaan zij er over praten met hun vrienden en familie. Dit is de stap van micro- naar mesoniveau. Als individuen middels mond op mond reclame geattendeerd worden op deze test, dan zullen zij het ook maken. Als een

positief resultaat op levert in de Nunspeter maatschappij, dan beogen wij ons succes uit te breiden naar een macroniveau. Het bereiken van het macroniveau, lang het micro- en mesoniveau, is des CMV. Daarbij is het CMV verantwoord, omdat wij een agogisch proces in werking stellen. Ouders en jongeren gaan zich beter opstellen naar elkaar toe en naar de maatschappij toe.

Literatuurlijst

Joke Hermes , (2007) Leefwerelden van Jongeren 1ste druk
ISBN10: 9046900517
Jaap Noorda en R. Veenbaas (2000) Hangplekken, nieuwe rage? 1ste druk
ISBN10: 9053837051
J Pardoën en Remco Pijpers, (2006) Verliefd op internet,
ISBN10: 9066657847
Stade Advies. Zoek jongeren op waar ze te vinden zijn, VNG Uitgeverij.
Jeugd&Co (2007,)
Maatwerk (2007, oktober)
Baarda & de Goede, (1995). Basisboek kwalitatief onderzoek, 1ste druk
ISBN10: 9020724851,
Baarda, de Goede en van Dijkum (2007) Basisboek statistiek met SPSS , 3^e druk
ISBN-13: 9789001700102
Noordhoff, (1999) Leren Communiceren, 4de druk
ISBN10: 9001808263
Leida Schuringa, (1997) Sociaal Agogische Projecten, 3de druk
ISBN10: 9024413826

Internetsites:

www.alcoholinfo.nl
www.tactus.nl
www.benijsterkerdandrank.nl
www.nigz.nl
www.minderdrankmeerscoren.nl
www.jeugdenco.nl
www.jeugdkabinet.nl
www.jeugdparticipatie.nl
www.alcoholpreventie.nl
www.uwkinden.alcohol.nl
www.stap.nl
www.alcoholcongres.nl

Bijlagen

Bijlage 1
Gezinsverhouding in de gemeente Nunspeet
Nationaliteiten in de gemeente Nunspeet

BX5353 TELLINGEN GEZINSVERHOUDING Datum 21-01-08 Tijd 13.50.03 Voorloopblad
VOORLOOPBLAD SELEKTIE GEGEVENS

Peildatum : 21-01-2008
Van geboortejaar : 1993
T/m geboortejaar : 1996
Periode : 01
Indeling per : Gemeentedeel
Van gemeentedeel : 000
T/m gemeentedeel : 999

BX5353 TELLINGEN GEZINSVERHOUDING Datum 21-01-08 Tijd 13.50.03 Blad 1
Gemeentedeel 1 Nunspeet

Geb. -----Gezinsverhouding-----

jaar	1	2+3/1K	2+3/2K	2+3/3K	2+3/4K	2+3/5K	2+3/6+	TOTG	6	6+	TOTH	4	5	TOTB	TOT.
1996 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	127	127	132		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	136	136	136		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	263	263	268		
1995 M	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	146	146	148		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	148	148	151		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	294	294	299		
1994 M	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	129	129	131		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	130	130	133		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	259	259	264		
1993 M	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	142	142	145		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	116	116	117		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	258	258	262		
TOT. M	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	544	544	556		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	530	530	537		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	1074	1074	1093		

Gemeentedeel 2 Hulshorst

Geb. -----Gezinsverhouding-----

jaar	1	2+3/1K	2+3/2K	2+3/3K	2+3/4K	2+3/5K	2+3/6+	TOTG	6	6+	TOTH	4	5	TOTB	TOT.
1996 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	7		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	10		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17	17		
1995 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	18	18		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	14	14		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	32	32		
1994 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	9	9		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	12	12		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	21	21		
1993 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	19	19		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	10		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	29	29		
TOT. M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53	53	53		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	46	46		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99	99	99		

Gemeentedeel 3 Elspeet

Geb. -----Gezinsverhouding-----

jaar	1	2+3/1K	2+3/2K	2+3/3K	2+3/4K	2+3/5K	2+3/6+	TOTG	6	6+	TOTH	4	5	TOTB	TOT.
1996 M	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	44	44	45		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25		
T	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	69	69	70		
1995 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	52	52		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	38	38		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90	90	90		
1994 M	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	37	37	38		
V	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	37	37	38		
T	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	74	74	76		
1993 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	33	33		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42	42	42		
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	75	75	75		
TOT. M	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	166	166	168		
V	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	142	142	143		
T	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	308	308	311		

Gemeentedeel 4 Vierhouten

Geb. -----Gezinsverhouding-----

jaar	1	2+3/1K	2+3/2K	2+3/3K	2+3/4K	2+3/5K	2+3/6+	TOTG	6	6+	TOTH	4	5	TOTB	TOT.
1996 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	5		

T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	5
1995 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	7
1994 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	5
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	9	9
1993 M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	7
TOT. M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	11	11
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17	17
T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28	28	28

Onbekend	Nederlandse	05-01-1993
Onbekend		27-01-1993
Nederlandse		20-04-1993
Onbekend	Nederlandse	26-04-1993
Nederlandse	Afgaanse	06-06-1993
Nederlandse	Afgaanse	08-06-1993
Nederlandse	Zwitserse	Braziliaanse 21-06-1993
Onbekend		30-06-1993
Nederlandse	Iraanse	28-07-1993
Thaise		30-07-1993
Nederlandse		07-08-1993
Onbekend		17-08-1993
Onbekend		22-09-1993
Onbekend	Nederlandse	17-11-1993
Nederlandse	Burger v/d Bondsrepubliek Duitsland	21-12-1993
Onbekend	Nederlandse	28-12-1993
Nederlandse		02-02-1994
Onbekend		24-02-1994
Nederlandse	Amerikaans burger	08-04-1994
Nederlandse		16-04-1994
Poolse		10-05-1994
Thaise		26-05-1994
Onbekend	Nederlandse	11-09-1994
Hongaarse		21-09-1994
Onbekend	Nederlandse	03-11-1994
Onbekend	Nederlandse	27-11-1994
Nederlandse		29-11-1994
Poolse		09-12-1994
Nederlandse		02-01-1995
Nederlandse	Colombiaanse	19-01-1995
Onbekend		03-03-1995
Nederlandse		04-03-1995
Onbekend		11-03-1995
Onbekend		15-06-1995
Nederlandse		24-06-1995
Onbekend	Nederlandse	18-07-1995
Nederlandse	Pakistaanse	21-09-1995
Nederlandse	Afgaanse	26-10-1995
Nederlandse	Afgaanse	26-10-1995
Roemeense		28-10-1995
Onbekend		22-11-1995
Onbekend		10-12-1995
Nederlandse		02-02-1996
Onbekend	Nederlandse	03-03-1996
Onbekend	Nederlandse	26-03-1996
Nederlandse		08-05-1996
Onbekend		19-05-1996
Nederlandse	Egyptische	31-07-1996
Nederlandse	Haïtiaanse	15-10-1996
Nederlandse	Onbekend	06-11-1996
Nederlandse		
Onbekend	Nederlandse	

Bijlage 2 Enquête

Onderzoek drinkgedrag jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet

Voor je ligt een enquête over alcohol. In deze enquête stellen wij je een aantal vragen over drinken, uitgaan, voorlichting en wat je weet over alcohol. Deze vragen zijn bedoeld om te kijken hoe jij en je leeftijdsgenoten met alcohol omgaan en hoe jij/jullie over alcohol denkt/denken.

Deze enquête vul je anoniem in, dus je hoeft niet bang te zijn dat je ouders/verzorgers of anderen ingelicht worden over de door jouw gegeven antwoorden.

In de enquête komt het woord standaardglazen voor. Standaardglazen zijn glazen waarin een bepaalde drank normaal gesproken wordt geschonken (dus bier uit een bierglas, wijn uit een wijnglas etc.). Bij een aantal vragen heb je meerdere antwoordmogelijkheden, maar het staat aangegeven als dat van toepassing is. Ook staan er bij een aantal vragen het woord/ de woorden drank en/of alcohol. Daarmee bedoelen wij alcoholhoudende drankjes.

De volgende afkortingen kom je tegen in de enquête:

i.v.m. = in verband met

e.d = en dergelijke

etc. = et cetera

Vul de enquête alleen en eerlijk in, anders kunnen we jouw informatie niet gebruiken.

We hebben 40 vragen, dit lijkt misschien veel, maar je zult in ongeveer 10 minuten klaar zijn. Wij willen je vragen om in blokletters te schrijven, dan kunnen wij je antwoorden makkelijker lezen.

Alvast bedankt voor het invullen!

Groetjes,

Monique & Liset
Christelijke Hoge School Windesheim Zwolle
Opleiding Social Work

De eerste vragen zijn algemene vragen over jou.

Vraag 1.

Hoe oud ben je?

- ☐ 12 jaar
- ☐ 13 jaar
- ☐ 14 jaar
- ☐ 15 jaar

Vraag 2.

Ben je een jongen of een meisje?

- ☐ jongen
- ☐ meisje

Vraag 3.

In welk land ben je geboren?

.....

Vraag 4.

Welke nationaliteit(en) heb je?

.....

Vraag 5.

Op welke school zit je?

School.....Plaats.....

Vraag 6.

Ben je aangesloten bij een kerkgemeenschap/religie?

- ☐ Ja,
namelijk.....
- ☐ Nee, ga door naar vraag 8.

Vraag 7.

Wat zegt jou geloof over alcohol?

- ☐ Alcohol drinken mag.
- ☐ Alcohol drinken mag helemaal niet.
- ☐ Alcohol drinken mag alleen met mate.
- ☐ Anders,
namelijk.....

.....

De onderstaande vragen gaan over jou en jouw alcoholgebruik. Nogmaals, je antwoorden zijn nooit goed of fout, dus wees eerlijk in je beantwoording.

Vraag 8.

Heb je wel eens alcohol gedronken?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ga door naar vraag 18

Vraag 9.

Hoe vaak drink je alcohol in het algemeen?

- ☐ 1 keer per jaar
- ☐ 1 keer per maand
- ☐ 1 keer per week
- ☐ anders,
namelijk.....

Vraag 10.

Als ik drink, dan drink ik standaardglazen per keer.

Vraag 11.

Als je uitgaat/ naar vrienden gaat e.d., bedenk jij van tevoren of je gaat drinken die dag/avond?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Vraag 12.

Als je uitgaat/ naar vrienden gaat e.d., bedenk je van tevoren hoeveel standaardglazen drank je gaat drinken?

- ☐ Ja, ongeveer..... standaardglazen
- ☐ Nee

Vraag 13.

Als je alcohol drinkt, waar drink je dan? (meerdere mogelijkheden)

- ☐ thuis
- ☐ in de kroeg
- ☐ discotheek
- ☐ buiten
- ☐ sportkantine
- ☐ keet/schuur
- ☐ bij vrienden thuis
- ☐ anders,

namelijk.....

Vraag 14.

Drink je wel eens in je eentje alcohol?

- ☐ Ja,

omdat.....

- ☐ Nee,

omdat.....

De onderstaande vragen gaan over hoe jij denkt over alcohol en wat het met jou doet.

Vraag 15. (meerdere mogelijkheden)

Kun je aangeven waarom je alcohol drinkt?

- ☐ Omdat ik het lekker vind
- ☐ Omdat mijn vrienden ook drinken
- ☐ Om mijn gedachten te verzetten
- ☐ Omdat ik er nieuwsgierig naar ben
- ☐ Om makkelijker contact te leggen
- ☐ Om dronken te worden
- ☐ Omdat het hoort
- ☐ Omdat het gezellig is
- ☐ Anders, namelijk.....

Vraag 16.

Ben je wel eens dronken geweest? Zo ja, hoe vaak is dat gebeurd?

- ☐ Ik ben wel dronken geweest, namelijk.....keer
- ☐ Ik ben nog nooit dronken geweest, ga door naar vraag 19

Vraag 17.

Wat gebeurt er met jouw lichaam, als je dronken of aangeschoten bent?(meerdere mogelijkheden)

- Met dubbele tong praten
 - Moeilijker kunnen lopen
 - Moe worden/slapen
 - Overgeven
 - Draaierig worden
 - Anders, namelijk.....
-

Vraag 18.

Wat verandert er aan je gedrag, als je dronken of aangeschoten bent?(meerdere mogelijkheden)

- Makkelijker praten met anderen
 - Heel vrolijk zijn
 - Schreeuwen
 - Vernielen
 - Serieuzer worden
 - Emotioneel worden
 - Agressief
 - Anders, namelijk.....
-

Vraag 19.

Als je het woord alcohol/drank hoort, waar denk je dan aan?Dus niet een soort drank. (meerdere mogelijkheden)

- Kroeg
 - Gezelligheid
 - Discotheek
 - Vrije tijd
 - Negatieve ervaringen met ouders/ verzorgers
 - Negatieve ervaringen met anderen
 - Vrienden
 - Ruzie
 - Verslaving
 - Afhankelijkheid
 - Anders, namelijk.....
-

Vraag 20.

Wat vind je van jongeren die geen alcohol drinken?

- Sterk
- Zwak
- Stom
- Raar

- Stoer
 - Goed
 - Moeten ze zelf weten
 - Doet me niets
 - Anders, namelijk.....
-

De onderstaande vragen gaan over voorlichting. Misschien is er bijvoorbeeld op je basisschool wel eens iemand (van een instelling) geweest die jou en je klasgenoten dingen heeft verteld over alcohol en het drinken van alcohol. Maar misschien heb je ook wel op een andere manier voorlichting gehad.

Vraag 21.

Heb je wel eens alcoholvoorlichting gehad?

- Ja
- Nee, ga door naar vraag 24

Vraag 21 A.

Waar en/of van wie heb je voorlichting gehad over alcohol? (meerdere mogelijkheden)

- Van ouders
- Op de basisschool, namelijk.....
- Op de middelbare school, namelijk.....
- Van jongerenwerkers
- Zelf opzoeken op internet/bieb
- TV
- Anders, namelijk.....

Vraag 22.

Welke manier van voorlichten vond jij het leukst?

- Spel
 - Werkboek
 - Video
 - Gastspreker
 - Anders, namelijk.....
-

Vraag 23.

Welke manier van voorlichten vond jij het meest leerzaam? (meerdere mogelijkheden)

- Spel
- Werkboek
- Video

- Gastspreker
- Anders, namelijk.....

Vraag 24.

Weet jij wat de lichamelijke gevolgen zijn als je regelmatig te veel drinkt?

- Ja
- Nee, ga door naar vraag 25

Vraag 24 A.

Welke gevolgen weet je?

.....

.....

.....

Vraag 25.

Vind je dat je genoeg weet over alcohol, de effecten en gevolgen van het drinken ervan?

- Ja
- Nee

Vraag 26.

Zou je meer voorlichting willen hebben over alcohol, de effecten en gevolgen van het drinken ervan?

- Ja, omdat.....
- Nee, omdat.....

Vraag 27.

Waar zou je meer over willen weten binnen het thema alcohol?

.....

.....

.....omdat,

.....

De vragen 28 t/m 33 gaan over problemen met alcohol. Wij willen graag weten wat jouw mening is, dus wij keuren jouw antwoorden niet goed of af. Als je iets niet zeker weet, probeer het dan in te schatten.

Vraag 28

Wanneer heeft iemand volgens jou een probleem met alcohol?

.....

Vraag 29.

Als iemand meer dan..... glazen per keer drinkt, dan drinkt hij/zij te veel.

Vraag 30.

Denk jij dat jongeren van 12 t/m 15 jaar uit Nunspeet (in het algemeen) veel drinken?

- ☐ Ja, dit denk ik omdat.....
.....
- ☐ Nee, dit denk ik omdat.....
.....

Vraag 31.

Wat zou hier, volgens jou, aan gedaan kunnen worden?

.....
.....
.....

Vraag 32.

Als je denkt dat jij een probleem hebt met alcohol, wat zou je dan doen?

.....
.....
.....

Vraag 32A.

Als je denkt dan een ander een probleem heeft met alcohol, wat zou je dan doen?

.....
.....
.....

Vraag 33.

Hoeveel jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet kunnen volgens jou hulp gebruiken i.v.m. alcoholgebruik?

.....
.....

Alcohol & je ouders is het thema van de onderstaande vragen. Bijvoorbeeld wat jij wel en niet mag van je ouders als het om alcohol gaat en waar jullie het over hebben als je praat over alcohol.

Vraag 34.

Mag jij alcohol drinken van je ouders?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ga door naar vraag 35

Vraag 34 A.

Hoe vaak en hoeveel mag jij van je ouders in het algemeen drinken?

..... keer per dag/week/maand (omcirkel wat op jou van toepassing is)

Dan mag ik glazen drinken

Vraag 35.

Praat je met je ouders over jouw alcoholgebruik?

- ☐ Ja, ongeveer 1 x per..... (bijv. dag, week, maand, jaar)
- ☐ Nee

Vraag 36.

Het kan zijn dat je met je ouders praat over de gevaren van drank. Waar praat je nog meer over als het onderwerp drank/alcohol is?

.....
.....
.....

Wij zijn geïnteresseerd in wat jij leuk en belangrijk vindt voor jezelf en voor anderen als je praat of nadenkt over alcohol. Ook hier gaat het weer om jouw mening.

Vraag 37.

Vind je dat er meer aandacht besteedt moet worden aan alcoholvoorlichting voor jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet?

- ☐ Ja, omdat.....

.....

- ☐ Nee, omdat.....

.....

Vraag 38.

Vind je dat er meer aandacht besteedt moet worden aan jongeren van 12 jaar t/m 15 jaar uit Nunspeet die een probleem met alcohol hebben?

- ☐ Ja, omdat.....

- ☐ Nee, omdat.....

Vraag 39.

Wat vind jij de leukste manier om informatie op te doen?

- ☐ Via t.v./film

- Via internet
- Opzoeken in de bieb
- Op school
- Voorlichting van iemand die ergens ervaring mee heeft
- Praten met familie/vrienden
- Instanties, zoals.....
- Anders, namelijk.....

Vraag 40.

Wat vind jij het leukst om te doen?

- Films kijken
- Gamen
- Internet
- T.V. kijken
- Lezen
- Hangen op straat
- MSN
- Jeugdhonk
- Anders,
namelijk.....
- ...

Bedankt voor het invullen van deze enquête!

Bijlage 3

Interview: 'Alcohol heeft de hele maatschappij in zijn greep'

www.stap.nl

'Alcohol heeft de hele maatschappij in zijn greep'

6 / 6 / 2008 - Leendert van der Valk

Bron: NRC

Erik Stofferis, ooit verslaafd en nu hulpverlener, schreef een boek over alcohol als maatschappelijk probleem. „Ik kom blijkaar te dichtbij als ik het onderwerp aanroer.”

Utrecht, 5 juni. De maatschappij heeft een alcoholprobleem. Van politieke en zakelijke deals tot alles wat er maar te vieren is, vrijwel altijd komt er drank aan te pas. We kunnen niet meer zonder, maar niemand wil het erkennen.

Dat stelt Erik Stofferis (1960) in zijn boek *De Grote Verdoving*. Daarin behandelt hij, aan de hand van cijfers en praktijkvoorbeelden, de alcoholproblematiek vanuit het perspectief van de samenleving. Stofferis was zelf verslaafd en is nu directeur van De Helderheid in Utrecht, een stichting voor verslavingsproblematiek. De probleemdrinkers in zijn praktijk hebben vaak een goede baan en een gezin. „Wie niet drinkt, heeft wat uit te leggen.”

Waarom nu een boek over alcoholproblematiek?

„In Nederland hebben 1,5 miljoen mensen een alcoholprobleem, dat wil zeggen dat zijzelf of hun omgeving er last van hebben. Het aantal probleemdrinkers groeit, maar het wordt collectief ontkend. Wanneer mensen constateren dat ze een alcoholprobleem hebben, duurt het gemiddeld zeven jaar voor ze hulp zoeken. Ik kom in mijn praktijk allerlei verslavingen tegen, maar alcohol is een geval apart. Het wordt niet geaccepteerd in Nederland. Het wordt pas bespreekbaar als je in het ziekenhuis ligt of voor de derde keer dronken achter het stuur zit. Verder wordt het weggelachen en vergoelijkt.”

Wie komen er in uw praktijk?

„Een dwarsdoorsnede van de samenleving. Het idee heerst dat een probleemdrinker een soort zwerver is, een morsige man met een pak wijn in zijn hand en ingevallen wangen. Ik zie bij De Helderheid genoeg mensen met een hoge opleiding, met verantwoordelijke banen. Een typische probleemdrinker is een vrouw van middelbare leeftijd met een gezin en een goede baan. Ze drinkt elke dag een fles wijn leeg. Al jaren lang. Op een bepaald moment gaat haar gezin eronder lijden, ze wordt moe, haar gezondheid takelt af. Maar ze functioneert vaak nog heel aardig, je ziet het niet aan haar. Alcohol is een prachtig medicijn voor het drukke leven. Je ontspant direct, je maakt makkelijker contact. Het werkt te goed eigenlijk.”

U ziet het aantal probleemgevallen toenemen. Waar komt dat door?

„De oorzaak ervan ligt in de jaren zeventig, toen alcohol opeens in de supermarktschappen lag tegen prijzen die voor iedereen betaalbaar waren. Sindsdien is alcohol erbij gaan horen, staat het tussen de boter en kaas op het lijstje. Voor het comazuipen van jongeren wordt gekeken naar oplossingen als het verhogen van de minimumleeftijd, maar het probleem is veel ingewikkelder. Mijn generatie is verantwoordelijk, jongeren kopiëren slechts ons gedrag. Daarnaast neemt het alcoholprobleem toe omdat de samenleving steeds drukker wordt, steeds competitiever. Veel mensen zijn op zoek zijn naar zingeving. Ze hebben carrière gemaakt, maar vragen zich af of dit alles is. Vrijwel al mijn cliënten zitten met die vragen.”

U schrijft: 'Dit verdovende middel heeft zijn invloed uitgebreid van de individuele consument tot elk maatschappelijk en economisch niveau.' Wat bedoelt u daarmee?

„De overheid heeft grote belangen bij alcoholconsumptie, door de accijns. Ik ben niet tegen accijns, van mij mag die juist omhoog, maar het doel moet zijn: de bevolking beter maken, niet de schatkist vullen. De accijnzen zijn nu op zo'n niveau dat iedereen zich gemakkelijk drank kan veroorloven, dat is raar. Ook op maatschappelijk niveau is alcohol totaal vervlochten met het dagelijks leven. Als je op een bruiloft komt, loop je als eerste de ober met glazen champagne tegen het lijf en bij vrijwel elke zakelijke deal komt alcohol kijken. Het valt me op

dat iedereen met wie ik spreek over alcohol als maatschappelijk probleem het persoonlijk opvat. Ook politici en ambtenaren. Ik kom blijkbaar te dichtbij als ik het onderwerp aanroer.”

We willen graag van ons pintje blijven genieten.

„Natuurlijk, het is ook een genotmiddel. Het hoort bij sommige rituelen in de samenleving, zoals toosten of lekker eten, maar er is mateloosheid ontstaan en ik zie daar de gevolgen dagelijks van. Het is nu gek als je niet drinkt. Dan heb je wat uit te leggen.”

Wat verwacht u van de politiek?

„Begin nou eens niet bij wetgeving, maar bij de bestuurders zelf. Als alle politici bijvoorbeeld een half jaar niet zouden drinken; Den Haag zou totaal veranderen. Ze zullen merken dat ze fitter zijn, veel makkelijker een dossier kunnen doornemen. Als ze daarna eens gaan vertellen wat hun ervaringen zijn, maak je de samenleving bewust. Met roken is het gelukt om het als maatschappelijk probleem aan te kaarten. Van de rokers wil 95 procent stoppen en niemand maakt daar een geheim van. Er zijn ook heel veel mensen die willen stoppen of matigen met drinken, maar dat hoor je nooit.”

Bijlage 4

Persbericht: 'Jonge drinker krijgt vaak metabool syndroom'

www.stap.nl

Jonge drinker krijgt vaak metabool syndroom

Wie in zijn jeugd en jonge volwassenheid vaak teveel heeft gedronken, loopt later een groot risico op het metabool syndroom.

28 / 1 / 2008

Bron: www.nu.nl

Dat blijkt uit Amerikaans onderzoek onder 2800 volwassenen. Van degenen die in hun puberteit veel alcohol hebben gedronken, en daar ook jong mee begonnen, had een groot deel later last van overgewicht, cholesterolproblemen en andere symptomen van het metabool syndroom.

Van de groep die jong en veel heeft gedronken, had ruim 43 procent later last van overgewicht. Ongeveer 63 procent had een tekort aan het goede HDL-cholesterol. Bij degenen die gematigd hadden gedronken in hun puberteit, kwamen dergelijke problemen opvallend minder voor.

Het metabool syndroom is een verzamelnaam van aandoeningen als suikerziekte, verhoogd cholesterol, obesitas en hartproblemen. De onderzoekers denken dat de 'vergiftiging' na uitbundig drinken het lichaam op de lange termijn vatbaarder maakt voor het metabool syndroom.

'Jong' beginnen met drinken betekent in dit onderzoek 'nog vóór de puberteit'.

Bijlage 5
Persbericht: Explosieve groei Korsakov-patiënten
www.stap.nl

Explosieve groei Korsakov-patiënten

26 / 3 / 2008 - EenVandaag

Bron: EenVandaag

Het aantal patiënten met het syndroom van Korsakov, een geheugenstoornis veroorzaakt door alcoholmisbruik, stijgt schrikbarend. Het Amsterdamse behandelcentrum De Poort heeft in vier jaar tijd drie keer zoveel patiënten onder haar hoede gekregen en moet drastisch uitbreiden om al deze mensen onderdak te bieden. Opmerkelijk is dat de nieuwe groep patiënten niet alleen groter is in omvang, maar dat de slachtoffers ook een stuk jonger zijn.

Bijlage 6
Interviews Vooronderzoek alcoholgebruik –misbruik

Interview Wethouder Nico Schipper van de gemeente Nunspeet

Thema onderzoek

Alcoholmisbruik constateren onder jongeren tussen 12 jaar en 16 jaar uit Nunspeet.

Doelgroep onderzoek

Jongeren van 12 jaar t/m 16 jaar uit Nunspeet

Onderzoekers

Liset Sewuster

Monique Tuns

Geïnterviewde van gemeente Nunspeet

Wethouder Nico Schipper

Voorafgaand aan het interview geeft Wethouder Schipper aan dat hij samen met de burgemeester gaat over alcoholgebruik en jongeren. Daarbij geeft hij aan dat de burgemeester zich inzet op handhaving en dat de wethouder zelf zich inzet op preventie.

Daarbij geven ook de kerken van Nunspeet aan dat zij tegen het misbruik van alcohol door jongeren lopen. Deskundigen vinden het een zorgpunt in. Alcohol is een probleem in Nunspeet.

Hanteert de Gemeente Nunspeet een definitie voor alcoholmisbruik?

Nee, dit is op het beleidsmatige niveau waarop de wethouder werkt ook niet nodig. In de nota Volksgezondheid, bewustwording en gezondgedrag gaat men uit van een positieve benadering voor de bevordering van jongeren en hun ouders.

Het is belangrijk om jongeren weerbaarder te maken voor genotsmiddelen. Dit gebeurt op twee vlakken: preventief en gedrag.

Er wordt een beleid ontwikkeld om alcoholgebruik te ontmoedigen, bijvoorbeeld ook in de keten en schuren. Men moet gestimuleerd worden om gezond te leven. Dat is de insteek op preventief niveau.

In de veiligheidnota en de WMO worden accenten gelegd op leefbaarheid, veiligheid, cohesie en sociale controle.

Wanneer wordt alcoholgebruik alcoholmisbruik volgens de Gemeente Nunspeet?

Over het algemeen kan je stellen dat wanneer het schadelijk is, alcohol meer de baas is dan de persoon zelf dat we dan over misbruik praten.

We moeten maatregelen treffen om dit te voorkomen.

Is gebruik van alcohol door kinderen/jongeren onder de legitieme leeftijd van 16 jaar altijd misbruik? Waarom?

Dat is aan de ouders van de kinderen/jongeren. De samenleving moet er verantwoordelijk mee omgaan, maar de verantwoording ligt bij de kinderen zelf en bij de ouders.

Ouders die nemen beslissingen en moeten de daarbij behorende verantwoordelijkheden ook oppakken.

Is er een alcohol(matigings)beleid geldend in Nunspeet? Zo ja, hoe luidt deze? Zo nee, waarom niet?

Hiervoor word ik doorverwezen naar de nota volksgezondheid.

Er is een horecaconvenant. Wat houdt dit precies in?

Deze vraag heeft betrekking op de werkzaamheden van de burgemeester. Het horecaconvenant valt onder de taken van de burgemeester. Hier kan de wethouder dus niet goed antwoord op geven.

Wat zijn de te hanteren regels vanuit het horecaconvenant betreffende deze doelgroep?

Deze vraag heeft betrekking op de werkzaamheden van de burgemeester. Het horecaconvenant valt onder de taken van de burgemeester. Hier kan de wethouder dus niet goed antwoord op geven.

Hoe worden deze regels gehandhaafd?

Deze vraag heeft betrekking op de werkzaamheden van de burgemeester. Het horecaconvenant valt onder de taken van de burgemeester. Hier kan de wethouder dus niet goed antwoord op geven.

Wat is uw visie betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door de doelgroep?

Het beleid richt zich er op dat kinderen en jongeren zo gezond mogelijk leven. Overmatig gebruik van alcohol strookt hier niet mee. Door overmatig alcoholgebruik is er vaak achteraf een hoop ellende. Het beleid richt zich er op dat het voorkomen van, dus preventief werken aan, alcoholgebruik.

Vindt de Gemeente Nunspeet dat de doelgroep alcohol misbruikt? Waarom wel of niet?

De wethouder geeft aan dat hij het te generaliserend vindt. Het is een klein gedeelte van de doelgroep die alcoholmisbruik. Maar daarmee ligt het accent meteen op het kleinste gedeelte van de groep en niet op de grootste.

Heeft de Gemeente Nunspeet last van de doelgroep die alcohol gebruikt en/of misbruikt?

Zo ja, hoe uit dit zich?

Ook het thema van deze valt onder de werkzaamheden van de burgemeester. Maar toch voelt de wethouder zich geprikkeld om hier iets over te zeggen.

In de samenleving heeft men het overlast hebben van een ander terwijl er vaak ook problemen spelen waarvan men niet weet. Oorzaken van overlast zijn problemen thuis of op school of elders. Ook de gemeente Nunspeet heeft hier weinig alternatieven voor.

Hoe anticipeert de Gemeente Nunspeet op alcoholgebruik en/of -misbruik door de doelgroep?

De gemeente heeft natuurlijk Straathoekwerk en het andere jeugd en jongerenwerk die worden ingezet. Maar hoofdzakelijk heeft Straathoekwerk met deze doelgroep te maken.

Zijn er al eerdere onderzoeken gedaan betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door de doelgroep? Zo ja, wat was de uitkomst van dit onderzoek?

Nee, er zijn tot op heden nog geen onderzoeken gedaan naar dit onderwerp en deze doelgroep.

Heeft u andere relevante informatie betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door deze doelgroep voor ons?

Nee, alles is gezegd. Het is inderdaad goed om nog een keer een afspraak te maken met de burgemeester.

Interview Politie Nunspeet

Thema onderzoek

Alcoholmisbruik constateren onder jongeren tussen 12 jaar en 16 jaar uit Nunspeet.

Doelgroep onderzoek

Jongeren van 12 jaar t/m 16 jaar uit Nunspeet

Onderzoekers

Liset Sewuster

Monique Tuns

Geïnterviewden van Politie Nunspeet

Jos Joxhorst

John Elskamp

Is alcoholgebruik door jongeren onder de bevoegde leeftijd van 16 jaar per definitie alcoholmisbruik volgens Politie Nunspeet?

Volgens Jos Joxhorst is het nuttigen van alcohol onder de leeftijd van 16 jaar niet per definitie misbruik. Als een iemand van bijv 15 jaar een biertje drinkt dan is dat geen misbruik. Misbruik wordt het als ze zich te buiten gaan.

Hanteert de Politie Nunspeet maatstaven wanneer alcohol door de doelgroep misbruikt wordt? Waarom?

In de horeca gelden er een aantal afspraken. Zo krijgt iemand die jonger is dan 16 jaar geen bier in de kroeg. In de discotheken mogen jeugdigen pas naar binnen op het moment dat ze 16 jaar zijn. Dus daar zijn, op een enkeling na die wel binnen is gekomen, geen 16 jarigen die alcohol nuttigen. In The Joy in Nunspeet geldt een leeftijdsnorm van 16 jaar die goed gehanteerd wordt. In de plaatselijke kroeg 'Marktzicht' mogen jongeren jonger dan 16 jaar wel naar binnen. Daar zit dus het gros van de doelgroep van dit onderzoek. Daar wordt minder gedronken onder jongeren jonger dan 16 jaar.

Daarbij geeft Jos aan dat de horecaondernemers niet geheel verantwoordelijk zijn voor het drinkgedrag van de jongeren. Ouders spelen ook een zeer belangrijke rol hierin.

Er is onder ouders een vertekend beeld van alcoholgebruik. Op drugs reageren ouders vaak veel meer geschokt dan op alcohol. Terwijl alcohol ook gevaarlijk kan zijn.

De vraag is dan: Waar ligt de verantwoordelijkheid?

Je kan merken aan mensen dat ze teveel gedronken hebben door laveloosheid van de persoon in kwestie, ineens met de agenten gaan praten, lollig doen, anders lopen etc. De bekende signalen van hoe mensen zich gedragen als ze dronken zijn.

Indien de Politie Nunspeet maatstaven hanteert: Worden ze wel eens overschreden door de doelgroep? Zo ja, in hoeverre?

Bij zichtbaar, merkbaar alcohol gebruik en/of misbruik geeft men, zoals eerder gezegd, bepaalde signalen af. Dronkemanspraatjes, anders lopen, een grotere mond etc.

Op het moment dat er situaties ontstaan van overlast (bijv. vernielingen) dan krijgen de personen in kwestie een bekeuring en worden ze aangehouden. Tevens worden de ouders van de jongeren in kwestie ingelicht.

In welk gedrag uit het alcoholgebruik door de doelgroep zich?

Zoals eerder aan bod gekomen gaan jongeren sneller met je praten, gaan anders lopen, hebben een grotere mond, zeggen dingen die ze anders niet durven zeggen, vernielen spullen, gaan schreeuwen, gaan ruzie uitlokken en worden baldadig.

Zijn er specifieke groep jongeren die deze maatstaven structureel overschrijden?

Er zijn in Nunspeet weinig allochtonen die drinken dus zij vallen daar eigenlijk (misschien op een enkeling na) buiten.

Jongeren die veel op straat hangen zijn het meest vatbaar voor dergelijke dingen. De gezelligheid die ze thuis niet hebben zoeken ze elders op.

Jos attendeert ons op een documentaire gemaakt door een jongerenwerker uit Zeewolde. Deze documentaire gaat over de basis van de doelgroep, thuis.

Heeft volgens de politie Nunspeet groepsdruk invloed op het gebruiken/misbruiken van alcohol door de doelgroep?

Jongens vertonen in de groep vaker haantjes gedrag. Ze willen niet onder doen voor een ander. Maar zowel jongens als meiden drinken onder groepsdruk, op die leeftijden zijn vriendschappen zeer relatief. En onder het mom van 'vriendschap' doen men dingen voor elkaar.

Jongeren worden ook via de media beïnvloed. Als je naar MTV kijkt, of een Britney Spears die haar hoofd onder invloed van het een of het ander kaal scheert, een Amy Winehouse die te dronken op een award uitreiking van MTV op het podium staat. Dat zijn dingen die mensen grappig en/of stoer vinden. Terwijl het eigenlijk erg triest is dat iemand zo op het podium staat.

Vertoont de doelgroep ander gedrag jegens Politie Nunspeet indien er alcohol genuttigd is door hen? Zo ja, hoe uit dit zich?

Jongeren vertonen inderdaad ander gedrag. Ze worden veel loslippiger, zeggen dingen die ze zonder alcohol gebruikt te hebben niet zullen zeggen. Over het algemeen genomen gaat hun fatsoen weg/ wordt minder. En zie ook de voorbeelden die bij vraag 5 staan.

Wat is de norm voor de Politie Nunspeet van probleemgedrag van de doelgroep wanneer zij alcohol genuttigd hebben?

De norm is overlast die ondervonden wordt in de woonomgeving. Maar ook mensen die er last van hebben en een gevaar voor zichzelf worden.

Ze accepteren ook minder van elkaar, hebben sneller ruzie (schelden accepteren ze niet). De toon maakt dan de muziek.

Vertoont de doelgroep per definitie probleemgedrag als er alcohol genuttigd is?

Over het algemeen gaat de volgende regel op: hoe meer drank men op heeft, hoe meer overlast ze veroorzaken.

Alcohol heeft ontzettend veel invloed op het gedrag van personen.

Wanneer nuttigt de doelgroep alcohol volgens Politie Nunspeet?

Dat is hoofdzakelijk in het weekend. Maar ook op feesten op school, op verjaardagen en zomers wordt er ook meer gedronken dan 's winters.

Waar gebruikt/misbruikt de doelgroep hoofdzakelijk alcohol volgens Politie Nunspeet?

Er wordt in Nunspeet, maar ook elders, veel thuis ‘ingedronken’ voordat men uitgaat. Ook zijn er in dorpen in deze regio veel keetjes en schuren waar er gedronken wordt. Dat valt in Nunspeet opzich nog wel mee.

Op de hangplekken wordt er eigenlijk niet gedronken doordat daar controle is van door politie. Hangplekken zijn dan ook nog wel eens de verantwoordelijkheid van de jongeren, deze verantwoordelijkheid dragen ze op die manier dan ook vaak.

Heeft de Politie Nunspeet zicht op de maatstaven die ouders hanteren m.b.t. alcohol gebruik van de doelgroep?

Ongeveer 80% van de jongeren heeft vanuit huis hele duidelijk normen en daar heb je geen last van. De overige 20 % zorgen voor overlast en komen dus met ons in aanraking.

Rudolf Beijerman van Tactus Zwolle is een man die veel over dit onderwerp weet.

Interview burgemeester van Nunspeet

Hanteert de Gemeente Nunspeet een definitie voor alcoholmisbruik?

Nee meer het overmatig alcoholgebruik. Waarom: 2 biertjes bij iemand van 10 is teveel en bij een volwassene niet. Wat speelt een rol: gezondheid invloed: hoe eerder je begint hoe meer het de gezondheid beschadigt. Gevolgen uit alcoholgebruik in gedrag: overlast, hinderlijk gedrag. APV ;> hinder (gemeentelijk beleid gebruikt door politie).

Wanneer wordt alcoholgebruik alcoholmisbruik volgens de Gemeente Nunspeet?

Wanneer het belastend/schadend is voor de volksgezondheid en hinder is voor de omgeving. Uiting: maakt los, minder remmend enz.

Is gebruik van alcohol door kinderen/jongeren onder de legitieme leeftijd van 16 jaar altijd misbruik? Waarom?

In feite niet: kinderen mogen immers wel drinken maar niet kopen. Dus het is niet altijd misbruik. Er zou dan gelet moeten worden op het kopen en het drinken onder de 16.

*Is er een alcohol(matigings)beleid geldend in Nunspeet?
Zo ja, hoe luid deze?*

Ja. Projecten gericht op school, SHW op gedrag, bewustwording, risico's en preventie. Horeca afspraken over de sluitingstijden, sanctiebeleid wordt geschonken onder de 16 jaar kan vergunning worden ingetrokken. Politie en voedselwaren autoriteit mogen leeftijd checken. Het grootste probleem: het thuis indrinken voordat ze naar de kroeg of disco gaan.

Er is een horecaconvenant. Wat houdt dit precies in?

Dit houdt in dat er afspraken zijn met de gemeente, politie, horecaondernemers. De politie is bijvoorbeeld beschikbaar tijdens het uitgaan. de horecaondernemers hoeven maar te bellen en staan voor de deur
De gemeente; regelt omgang, vergunning verlenen horeca
Horeca: drank en horeca vergunning hebben, sluitingstijden bespreken. Elkaar kunnen aanspreken wat er feitelijk gebeurt.
Keten en sportkantine qua drank proberen te verdelen.

Wat zijn de te hanteren regels vanuit het horecaconvenant betreffende deze doelgroep?

Alcohol verkoop (niet kijkend naar leeftijd) de Joy heeft een legitimatieplicht (disco) er van uitgaande dat daar alleen 16 jaar en ouders zit.

Wat is uw visie betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door de doelgroep?

Zorgelijk: steeds jonger en steeds meer drinken. Dit heeft gevolgen voor een langer termijn, zoals verslaving. Er is wel drugsgebruik in Nunspeet maar alcohol vormt de grotere groep.

Vindt de Gemeente Nunspeet dat de doelgroep alcohol misbruikt?

Ja komt voor (overmatig)

*Heeft de Gemeente Nunspeet last van de doelgroep die alcohol gebruikt en/of misbruikt?
Zo ja, hoe uit dit zich?*

Overlast valt wel mee, of dat met alcohol te maken heeft is niet bekend. Hij denkt zelf dat het niet dat het alleen door het gebruik van alcohol komt dat jongeren last geven aan de gemeente.

Hoe anticipeert de Gemeente Nunspeet op alcoholgebruik en/of -misbruik door de doelgroep?

Horeca convenant. Inzetten op gedrag, signaleren (Straathoekwerk)
(je kan kijken naar symptomen; schooluitval, thuisproblemen, situatie vaak gevolg van bepaalde situatie, groepsgedrag)

Zijn er al eerdere onderzoeken gedaan betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door de doelgroep? Zo ja, wat was de uitkomst van dit onderzoek?

Geen onderzoek gedaan maar Straathoekwerk signaleert bij alcohol preventie spel.

Heeft u andere relevante informatie betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door deze doelgroep voor ons?

CAD tactus, stap in Utrecht, stichting voorkom/

Interview Straathoekwerk Nunspeet

Hanteert Straathoekwerk een definitie een definitie voor alcohol misbruik? Zo ja, hoe luidt deze? Zo nee, wat is de reden daarvoor?

Nee er is geen duidelijke definitie, maar meer door de wetenschappelijke feiten: alcohol is vergif, de wetenschap erkend dit ook en straathoekwerk vaart hier op.

Wanneer wordt alcoholgebruik alcoholmisbruik volgens Straathoekwerk?

Als de persoon het zelf verknalt dan is het misbruik (bij iemand van 14 jaar)
Als je feitelijk gaat kijken: als je drinkt is het sowieso misbruik: je vernietigd je hersencellen, aantasting lever enz..
Er zit verschil bij grenzen, cultuur, leefstijl

Is alcohol gebruik door jongeren onder de bevoegde leeftijd van 16 jaar per definitie misbruik volgens Straathoekwerk? Waarom?

Niet per definitie misbruik, maar niet handig.
Wat een rol speelt is de plek, voorbeeldgedrag, hoe gewoon is het, misbruik is een zwaar woord in die zin.

Hanteert Straathoekwerk een norm wanneer alcohol gebruik door de doelgroep misbruik wordt?

In principe wijzen we alcohol gebruik onder de 16 af.
Dit door verslavingsgevoeligheid die op jongere leeftijd gevoeliger ligt.
De ontwikkeling van een kind loopt dan gestaag.

Indien er geen norm gehanteerd wordt: Hoe constateert Straathoekwerk alcohol misbruik door de doelgroep?

Door de contacten met individu, groepen, alcohol preventiespel, kroeg, ouders, veldwerk.

Indien er wel norm gehanteerd wordt: Wordt deze norm overschreden door de doelgroep? Zo ja, in hoeverre?

ja, in hoeverre is niet benoemd/bekend.
Hoe is jouw persoonlijke visie op het drinkgedrag van de doelgroep?

Hij vindt dat je het beter niet kan doen
Alcohol wordt niet serieus genomen
Alcohol wordt goed gepraat, liever dat dan drugs
Omdat iedereen het doet is het gewoon
Hij vindt dat de cultuur het drinken stimuleert.

In welk gedrag uit het alcohol gebruik en/of misbruik zich door de doelgroep?

Elke dag wordt er wel gedronken maar het verschilt per individu.
Er is overlast, verzuim op school, politie contacten, thuis problemen.

Zijn er specifieke groepen jongeren die eventuele normen structureel overschrijden?

Over het algemeen zijn het de autochtone jongeren die het meest drinken wat gezien wordt en wat bekend is. De allochtone jongeren staan er niet om bekend.

Kun je een doelgroep beschrijving maken van de kern van de doelgroep die alcohol gebruiken en/of misbruiken?

Jongeren die niet lekker in hun vel zitten.
Minder of niet ontwikkelde sociale vaardigheden.
Thuis wordt ook vaak gedronken.
Onduidelijkheden liggen wel op de loer in de ontwikkelingen.
Meeloop gedrag.

Zit er verschil in het drink gedrag tussen jongens en meiden? Allochtonen en autochtonen?

Verschil allochtoon en autochtoon zie vraag 9
De jongens drinken vaak bier en sterke drank
De dames drinken vaak mixjes, vruchtendranken soms bier.
In het gedrag zit het verschil meer in de agressiviteit. Jongens worden sneller agressief dan meiden.

Wat is het verschil tussen dezen?

Zie vraag 11

Heeft volgens Straathoekwerk groepsdruk invloed op het gebruiken/misbruiken van alcohol door de doelgroep? Waarom?

Ja meedoen, stoer zijn, grenzen opzoeken heeft zeker invloed in groepssfeer qua drankgebruik.

Veroorzaakt de doelgroep per definitie dit probleemgedrag als er alcohol genuttigd is?

Niet altijd er zijn ook onopvallende jongeren die drinken maar geen overlast of verzuim laten zien aan de omgeving. Dit is per persoon verschillend.

Wanneer nuttigt de doelgroep alcohol?

In principe kan het elke dag drinken en het zal vast wel gebeuren dat er ook op een dinsdag gedronken wordt, maar over het algemeen in het weekend.

Waar gebruikt en/of misbruikt de doelgroep hoofdzakelijk alcohol?

Kroegen, schuren, op straat, thuis, disco.
Keten is hier op het moment weinig aanwezig.

Heeft Straathoekwerk zicht op eventuele normen die ouders hanteren m.b.t. alcohol gebruik van de doelgroep?

Ouders zien alleen wat kinderen doen als ze thuis zijn. Ze hebben dan liever dat ze thuis een biertje drinken dat op straat, want dan hebben ze er zicht op.

Is er vanuit Straathoekwerk al een eerder onderzoek gedaan naar dit onderwerp of onder deze doelgroep? Zo ja, waar ging het onderzoek over en wat was de uitkomst?

Emovo doet dit in de 2de en 4^e klas. Dit wordt uitgevoerd door de GGD.

Heb je andere relevante informatie betreffende alcoholgebruik en/of -misbruik door deze doelgroep voor ons?

Kijk goed hier in de lades en mappen voor informatie en hou goed alle internetsites bij.